

NOVA DOBA

LJUDSKA BANKA
Zaupanje zavezuje.

in club

CENA 100 SIT SLOVENIJA, SREDA, 23. FEBRUARJA 1994 ŠT. 6, 7, LETO XXVIII

**JANŠA V MALI
ŠOLI FAŠIZMA**

*****
**MINISTER POZA-
BIL PLAČATI
NAJEMNINO**
*****

**OGOLJUFANI
HOČEJO DENAR**

OČE JOČE ZA
EDINIM SINOM

**KAM IZGINJAJO
JAKOPIČI**

Foto: Lucas

**HITROST UBIJA
VOZI PREVIDNO**

KVADRATURA JANEZOVEGA KROGA

Dr. Lojze Sočan, član slovenske misije pri Evropski uniji, vidi dva zelo groba scenarija razvoja Slovenije, in sicer:

1. Vključevanje pretežnega dela političnih, medijskih in drugih potencialov v dolgotrajna prizadevanja za delitev oblasti ob čedalje manjšem upoštevanju, kaj se dogaja v svetu, in ob čedalje slabših rešitvah za gospodarstvo. To nas lahko, po njegovem mnenju, že srednjeročno izloči iz sodobnega sveta. Ali:

2. Pospeseno sprejemanje sodobnih mednarodnih norm in sprejemljivo politično sodelovanje naj bi omogočilo usmerjanje največjega dela slovenskega znanja in dela v razvijanje tisočeri povezav z Evropo in svetom. To naj bi dalo Sloveniji zrelost za članstvo v Evropski uniji.

Scenarija sta resnično dve skrajni opciji, vendar nič manj realni. Slovenskemu gospodarstvu je uspelo v preteklem letu ustaviti padec bruto domačega proizvoda. Le ta sedaj znaša 6.186 dolarjev na prebivalca in uvršča Slovenijo na 37. mesto na svetu in seveda na dno evropske lestvice ter na vrh držav v prehodu. Industrijska proizvodnja se je sunkovito dvignila v zadnjih mesecih leta, inflacija se umirja, toda 15-18 - odstotna inflacija, ki nas čaka v letu pred nami, in nenehno realno dvigovanje plač, v prvih devetih mesecih leta 1993 kar za 20 odstotkov glede na isto obdobje 1992, lahko bistveno pokvarita sicer relativno ugodno gospodarsko podobo dežele.

Drnovškova vlada bi morala glede na strokovnost njenega gospodarskega dela (Gaspari, Kračun, Tajnikar) pokazati veliko večjo mero kreativnosti. Večina pozitivnih premikov v gospodarstvu, zlasti stanja naročil in pričakovanja dviga izvoza (kar 60 odstotkov od 146 anketiranih slovenskih direktorjev pričakuje, da bodo njihova podjetja povečala izvoz, 30 odstotkov pa, da bo le ta ostal enak), so v glavnem posledica ugodnih gospodarskih gibanj, saj so gospodarsko najmočnejša država na svetu Združene države Amerike (predstavlja približno 50 odstotkov uvoznog-izvoznega trga), prišle iz

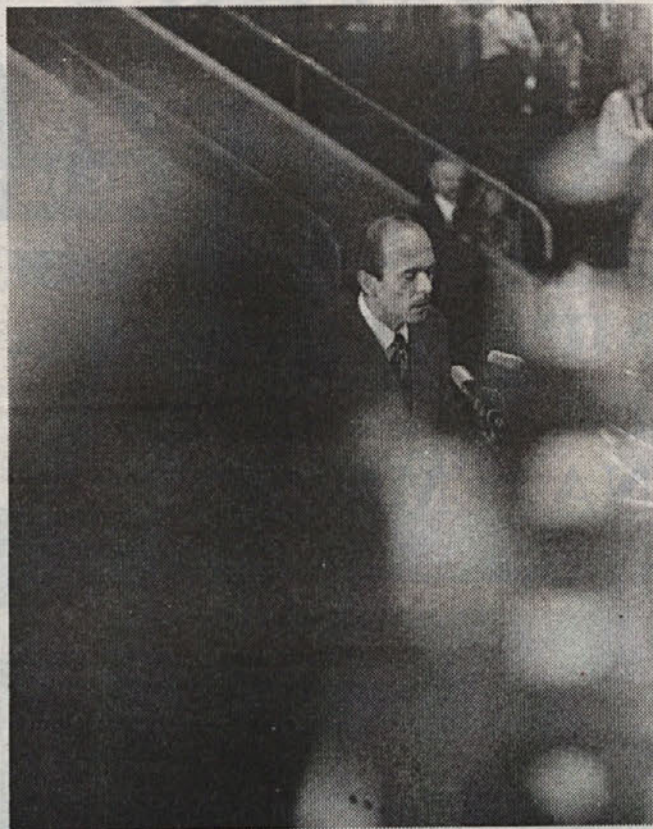
recesije in v državah OECD (gospodarsko najbolj razvitih državah sveta) se obeta 2,7 - odstotna gospodarska rast.

Pomenljivo je tudi, da je struktura slovenskih izvoznih trgov, ki se je povečala v korist bolj razvitih držav, nastajala v sredini osemdesetih let, torej še pred osamosvojitvijo Slovenije. Slovenija je na trg ZDA v prvih devetih mesecih v letu 1993

stopu.

Prejšnji teden se je proračunska številka ustavila pri načrtovanih 402 milijardah tolarjev, kar je presenetilo celo samega finančnega ministra Gasparija. Drnovšek je spet naredil kupčijo, pri kateri naj bi bile vse ovce cele in vsi volkovi siti.

Resnično me zanima, če bodo vse ovce ostale cele po podpisu o združevanju vodij strank (LDS, DS, ZESS in

izvozila le za 196 milijonov dolarjev blaga ali 3,5 odstotka svojega izvoza, na Japonsko pa v istem obdobju borih 23 milijonov dolarjev ali 0,3 odstotka, kar je v hudem nesorazmerju s potenciali trgov teh dveh držav in njuno gospodarsko vlogo v svetu.

Občutek imam, da vlada deluje po nekakšnem avtomatizmu, stvari v gospodarstvu tečejo prepuščene same sebi na srečo dokaj ugodno ravno zaradi tega, ker sta podjetniška iniciativa in tržna naravnost ljudi bolj posledica relativne odprtosti gospodarstva v preteklosti in seveda naše krščansko judlarske mentalitete.

Drnovšek se že vseskozi, odkar je sestavil tako nenaravno koalicijo od desne proti levi in obratno, utruja z vprašanjem, kako obdržati stolček predsednika vlade, in pri tem sklepa kompromise, ki postajajo že kontraproduktivni, kot je na primer tisti o Jazbinškovem (ne)od-

SSS) v enotno sredinsko usmerjeno stranko, kajti volkov je enostavno preveč.

Zaradi inflacije strankarskih apetitov in Drnovškove želje po ohranitvi premier-skega položaja za vsako ceno, zlasti sedaj, ko poteka v Sloveniji t. i. prvobitna akumulacija kapitala, bodo vsi uspehi v gospodarstvu zgolj naključni in v pretežni meri rezultat svetovnih gospodarskih trendov, saj Slovenija izvaža kar 50 odstotkov svoje bruto domačega proizvoda.

Upam in želim si, da ne bi Drnovšek, tako kot je to počel Peterle na Islandiji, iskal v Južno afriški republiko Slovence, trgovina med tema dvema deželama in Slovenijo je praktično nična, pa tudi sicer ti dve državi za Slovenijo nista gospodarsko ali politično pomembni.

Počasi bom začel verjeti v tisto, kar so me učili kot pionirčka: po Titu Tito.

Marjan Cviki

ČE TUDI TO, KAR JE JANŠA STORIL VOJAKOM ZADNJE GENERACIJE NI DOVOLJ ZA POŠTENO BRCO MINISTRU, POTEM NAM BOG POMAGAJ - KDO V TEJ OSRAMOČENI, POKRADENI IN BREZPRAVNI DRŽAVI ŠE LAHKO USTAVI JANEZA JANŠO - NAMESTO NEKDANJE MORALNOPOLITIČNE VZGOJE SLOVENSKI VOJAKI POSLUŠAJO PREFINJENO MRZNJO DO NOTRANJH SOVRAŽNIKOV IN PREDVSEM PREDSEDNKA DRŽAVE

V tem brezobzirnem boju za oblast, združevanju, razdruževanju, ljubimkanju in ženitvah zdaj belih, zdaj rdečih, črnih, cerkvenih, kmečkih in vseh barv in vrst, zdaj še najmanj škode in sramote povzroča gospod minister Peterle.

Njegov legendarni obisk Islanda sodi v njegov domet diplomacije, trgovinskih in gospodarskih vezi pri vstopu in stapljanju z Evropo. V to kategorijo sodijo tudi napori z Drnovškovim obiskom Južnoafriške republike.

Morebiti pa se je gospod Peterle iz te obubožane, pokradene in slabo vodene države umaknil, da bi dočkal Janševo zmago nad Kučanom in bil priklican, vrnjen kot predsednik... V tej solzni dolini je namreč vse močje.

Kajti to, kar je gospod minister Janša s svojim generalštabom uprizoril generaciji vojakov, ko jih je mesec dni pred uradnim rokom odslovil iz vojašnic, da bi kot prezrelo hruško stresel predsednika Kučana, nima primera v zgodovini. Niti v Bambustanu ali Culokafriji.

Bolj kot te neodgovornosti z manipuliranjem cele vrste mladcev pa je nevarna vzgoja naše vojske. Namesto nekdanje »moralnopolitične« vzgoje so zdaj naši mladi izpostavljeni eni sami naravnosti vzgoje in utirjanja v ministrove hlače in osebe kot predsednika stranke. To pa je že v domeni izobraževanja male šole fašizma, kajti med slovensko vojsko ga zdaj ni večjega junaka od Janše in ne večjega krivca od Kučana. Zato je samo še vprašanje časa, kdaj bodo začela padati povelja: »Udri po Kučanu!« »Streljaj točno v srce predsednika«, »Juriš na...«
Janez Sever

REGRUTI FAŠIZMA

Prva zasebna komercialna radijska postaja v Sloveniji

RADIO ALFA

Poslušate nas lahko vsak dan od 10.-14. in 19.-24. ure

107,8 Mhz

NOVA DOBA

Najstarejši zasebni in nadstrankarski slovenski politično-informativni časopis

Lastnik in glavni urednik Janez Sever
Urejujejo: Vasja Ocvirk, Ksenija Lekić in LucaS
Celostna podoba: mag. Jože Domjan
Računalniška predloga: dr. Borut Jereb
Naročnine in prodaja: Mitja Ocvirk
Tajnica v uredništvu: Danijela Božič
Izdaja PRESE d.o.o., Aškerčeva 15, 63000 Celje
Trženje: SOK d.o.o., Aškerčeva 15, 63000 Celje, in agencije
Tiska družbeno podjetje DELO - TISK ČASOPISOV IN REVIJ p.o.

Naslov uredništva: Celje - knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel.: 063/ 441-606 in 441-215, faks 063/

Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31819
Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenju Ministrstva za Informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov
Začasno izhaja vsako drugo sredo
Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziramo
Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 240 DIN, Avstrija 42 AST, Nemčija 5 DEM, Švica 5 SRF, ZDA in Kanada 5 USA, Švedska 20 SEK, Avstralija 6 AUD, Italija 1.200 LIT

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

NERVOZA PRED ZAČETKOM GRADNJE AVTOCEST – GRABINCI IN CESTARJI STRNJAJO VRSTE, DA BI ZMAGALI NA NATEČAJIH ZA GRADNJE – SCT, GRADIS IN PRIMORJE SO PREPRČANI, DA IMAJO PREDNOST – KAJ PA MANJŠI, MARIBORČANI IN CELJANI? ING. A. KAMENŠEK, DIREKTOR CESTNEGA PODJETJA V CELJU PRAVI, DA SI BREZ CELJANOV NE BODO MOGLI DELITI TEGA, TAKO DOLGO PRAČKOVANEGA GRIŽLJAJA

Peterletova vlada je nestrpnemu občestvu ponudila denacionalizacijo, Drnovškova pa razočarancem avtoceste. Oba projekta imata lepoto napako: denacionalizacija se je kot bumerang vrnila v naročje predlagateljev, ki se zdaj s Peterletom in Pučnikom na čelu odpovedujejo tudi botrini, avtoceste pa so past v obliki škarij, ki odmerjajo komaj 3 milijone za kilometer, čeprav nikoli nismo uspeli zgraditi kilometer podobnih cest za manj kot sedem milijonov dolarjev.

Toda to je že druga zgodba. Dejstvo je, da Slovenci potrebujemo in bomo začeli na veliko graditi avtoceste. Približno tristo kilometrov od Kopra do Lendave. Gre za projekt, ki v enem delu predstavlja pomoč obubožanemu gospodarstvu.

Naivna slovenska srenja je končno spregledala že tolikokrat uporabljeno igro, da metropola spre podeželane in zaradi lokalnih sporov potem mirno po svoje gradi in zapravlja naprej. Zadnji primer je bil Zalec, na katerega vesti bi skorajda obvisela krivda za odmik izgradnje avtoceste od Arje vasi do Vranskega. Prizadeti Savinčani niso dojeli, da so le žrtev igre, da so dobili v dar novo, sporno različico k oni že dvajset let rezervirani samo zato, da bi se med sabo skregali, metropola pa bi zatem uprla v njih prst kot krivce in razpoložljiv denar pretočila na drugo gradbišče. Denimo v pristan okoli Ljubljane...

Celjani so pripravljani

Še preden se je Slovenika spremenila v najbolj krvavo cesto v državi, se je Anton Rojec, nekdanji poslanec, sicer župan v Celju, s stranko v političnem jadrju zaobljubil, da ne bo dal miru svojim kolegom na Štajerskem, v Pomurju in na Koroškem, dokler onih v Ljubljani ne bodo prisilili, da se lotijo kompleksnega reševanja cest v državi.

Gospod minister Kranjc je svoje dni redno poslušal očitke, pretnje in moral prevzemati kritiko, da njegovo ministrstvo premalo naredi za Štajerce, da je pod vplivom lobijev... Pozneje se je pokazalo, da so za tiste vročične dni strokovnjaki kar precej naredili.

Toda Slovenika in ceste na Štajerskem so ubile še prenekatero nedolžno žrtev, dokler stvari končno niso umeštili v želje in finančne okvire. Zganila se je cela država v eno samo pričakovanje.

Najprej na Štajerskem, kjer bi naj to pomlad že začeli z deli za razširitev Slovenike od Arje vasi do Dramelj. Torej ceste, ki je bila načrtovana kot avtocesta, vendar jo je tedanja poniglava oblast na račun ceste od Maribora proti Krapini zožila za dva pasova, čeprav so strokovnjaki opozarjali na škodo, ki so jo s tem povzročili, saj je bila vsa mehanizacija na tej lokaciji, načrti pripravljeni in izvajalci tudi.

In kako kažejo priprave na začetek del, s katerimi bi naj začeli že čez dober mesec? Obiskali smo prvega cestarja na Celjskem, gospoda inženirja Andreja Kamenška, direktorja Cestnega podjetja, in ga zaprosili za pogovor.

Gospod direktor, zdaj vse kaže, da gre za res, da bo končno spet slišati stroje na novih trasah in ne samo ob krpanju starih cest.

»Slišati je tako, vendar vem o tem le malo več kot vi, ki prebirate časopisje.«

Pogovor ste nenehno odmikali in tudi zdaj niste preveč navdušeni zanj.

»Spet pravim, da bi morebiti čez teden lahko povedala, že kaj več in točneje.«

Eno je gotovo, za krpanje cest je odmerjeno manj denarja, čeprav ceste cvetijo bolj kot kadarkoli.

»Točno, lani je bilo za ta dela odmerjeno 14,5 milijarde, zdaj komaj devet. Če k temu dodamo še inflacijo, je na dlani, da so vsoto prepolovili. Kako potem zagotoviti redno vzdrževanje, potrebne obnove, modernizacijo in prepotrebne rekonstrukcije, mi ni jasno.«

Zamujena pomlad, izgubljeno leto

Potožili ste, da je že lansko leto nekaj prepotrebni del zaradi pomanjkanja denarja odpadlo.

»Uspeli smo rešiti le problem Tremarja, ceste čez Žegar in del v Gornje Savinjski dolini. Če zadevo obrnemo, se pokaže, da smo v tem sušnem obdobju kljub temu nekaj postorili.«

Zdaj je končno prižgana zelena luč za avtoceste. Vi ste sodelovali pri vseh novogradnjah, imate veliko asfaltno bazo, velik kamnolom, niste odpuščali strokovnjakov...

»Žal se bojim, da spet zamujamo. Upam trditi, da je zdaj naš največji sovražnik – čas. Če se prepri ne utišajo in s pomladjo ne začnemo z deli, bo leto zamujeno.«

Doslej so se načrtovalci izgovarjali na račun lokalnih preprirov o tem, kje naj teče nova avtocesta. Žal smo bili priče že preizkušeni metodam, da ponudiš dve, tri variante in s tem spreš prizadete občane...

»Skupščina žalske občine je tik pred dvanajsto sprejela sklep o prostorski ureditvi in s tem tudi prižgala zeleno luč za pripravo gradnje avtoceste od Arje vasi do Ločice.«

Sprejeta je bila 'južna varianta' in ne trasa, ki je bila že dvajset let rezervirana in s katero so se ljudje sprijaznili. V te spore mi nismo posegali, o tem naj odločajo drugi.

Za nas je bistveno, da čimprej objavijo razpise in natečaje za prevzem del, ker menimo, da smo tako kadrovske kot z materiali ustrezno opremljeni.«

Vi v vseh teh kriznih letih niste odpuščali delavcev in ne strokovnjakov.

»Teško je bilo, vendar gre za kadre, ki so rasli s podjetjem, ki so prebrodili več kriznih obdobij in ne samo to zadnje.«

Nobenega delavca nismo vrgli čez prag, število zaposlenih smo krčili na najbolj human način od voznikov do strojnikov in cestarjev.«

Kljub temu je vprašljivo, če boste sami zmogli prevzeti del gradnje nove avtoceste.

»Kar tiče gradnje dodatnih pasov od Arje vasi do Dramelj, je po naši meri. Tu je zgrajena že vsa infrastruktura, potrebno je le odstraniti humus in graditi vse plasti ceste. Torej gre nam v prid, da imamo blizu kamnolom in asfaltno bazo, dasiravno je možno, da se na natečaju pojavi kakšen 'padalec', ki pa brez nas tudi ne bo zmogel tega kljub vsemu zahtevnega zaloga.«

Cena, ki je nikoli nismo zmogli

V Ljubljani je po kuloarjih slišati, da so dela v glavnem že oddana. Gre za velikane, nekdanja dvorna podjetja, SCT, Gradis in Primorje iz Ajdovščine...

»Jaz tega ne bi komentiral. Dejstvo je, da gre za sposob-

na in velika podjetja, ki imajo ustrezno strokovno moč in opremo ter izkušnje. Z izgradnjo karavanskega predora so si nabrali tudi tovrstne izkušnje, zato ne bi bilo nič nepričakovane, če se domači ne bi lotili izgradnje tunela skozi Konjiško goro, viadukt pa je tako gradil Gradis.

Tristo kilometrov avtocest je velik zalogaj, zato ne kaže biti nestrpn.«

Brez zamere, toda vaše podjetje samo kljub vsemu tudi ni sposobno prevzeti določenih del...

»Mi smo se dogovarjali z Ingradom in Nivojem. Združeni smo po vseh zahtevah usposobljeni in sposobni zgraditi kakšen kilometer.«

Ingrad je propadel...

»Del Ingrada. Toda Ingrad je bil sposoben zgraditi najzahtevnejše tovrstne objekte. Ingrad je še živ, če dobimo ta dela, pa bo znova oživel. Ne samo Ingrad. Gradnja avtoceste potegne za sabo celo gospodarstvo kraja, regije in države.«

Na to računajo tudi železarji.

»Železarstva ne poznam, vendar se mi dozdeva, da samo avtoceste ne bodo rešili vseh treh železarn...«

Kaj pa cena kilometra avtoceste? Tri milijone dolarjev je limit za kilometer, mi pa nikoli nismo zmogli zgraditi kakšne tovrstne ceste

z manj kot sedmimi milijoni...

»Da, škarje so zaprte. Po naših izračunih, priznam, da moji sodelavci že nekaj mesecev znova preračunavajo možnosti, mi vidimo zaslužek. Zato se bomo tudi prijavili na razpise.«

Po umirivni Polzelanov je kazalo, da bo gospod Jazbinšek s svojim načrtom avtoceste dvignil v zrak ljudi na Vranskem. Kaj za dinamiko izgradnje avtocest pomeni propad polizkus za menjava ministra?

»Po moje je vsa reč že tako daleč, da bo stroka odločala. Tako je tudi s propadom ministrove ideje ob Vranskem. Stroka je predložila odmik avtoceste na severna pobočja, na desni breg Bolske, torej brez pentije in odvzema novih kmetijskih površin.«

Je odveč bojazen, da bi vaše podjetje pri tem velikem objektu sodelovalo le z asfaltno bazo in kamnom iz Pirešice? Torej, da bi bili »črnčki«? Isto vprašanje bomo postavili tudi vašemu kolegu v Mariboru.

»O tem je prezgodaj govoriti. Dejstvo je, da imamo asfaltno bazo in kamnolom, izkušnje in strokovnjake. Vse drugo bo jasno po odpiranju ovojnic po razpisih. Dirka se je že začela, živčnost pa tudi...«

Janez Sever
Slike: LucaS

DIRKA SE JE ŽE ZAČELA

SRBSKI SUPERTOP NA PETROVI GORI, KATEREGA CEV BAJE ŠTRLI PROTI KRŠKI NUKLEARKI, JE PREGLASILO NATOVO LETALO, KI JE ČOFNILO OB KANAL LA GRANDE V SEČOVELJSKI SOLINI — PILOT CEL, RAZBITO LETALO SO VČERAJ KONČNO ODPELJALI V ITALIJANSKI AVIANO — KJE LETAJO AMERIŠKA LETALA NA POTI V BOSNO

Še preden so Američani z bombardiranjem skušali spraviti k pameti Srbe v Bosni, je dva kilometra zračne linije od naše turistične Meke, ob Kanal la Grande sečoveljskih solin čofnilo do zadnjega centimetra oboroženo bojno letalo sil NATO.

Pilotu Georgu A. Uribe gre zahvala, da je pokašljajočega ameriškega lovca vrste F-16 Fighting Falcon med povratkom iznad bosanskih hribov obrnil na portoroško letališče, kamor bi se naj sicer usmerjali le mogodci z drugačnim tovorom v denarnici.

Pravzaprav je bilo dvoje letal, hrabrega Georga je v drugem spremljal kolega in opazoval, kako je s popolnoma oboroženim letalom Georg najprej s kolesi in brez poskakoval po letališki stezi in se nato samoizstrelil, izgubil raketo, in kako je zatem letalo drselo po blatu in travi, do že omenjenega kanala.

Letališki delavci so prestrašenega pilota, ki, kot kaže, sploh ni vedel, kam je padel, drugače ne bi v zrak tako dolgo mohl obeh rok, pospremili na toplo do prihoda generala našega letalstva. Potem je priletel ameriški he-

likopter in pilota odpeljal. Zatem sta priletela še dva helikopterja in odpeljala orožje in rakete, pokašljajoč motor in končno so včeraj odstranili tudi ostalo razbitino.

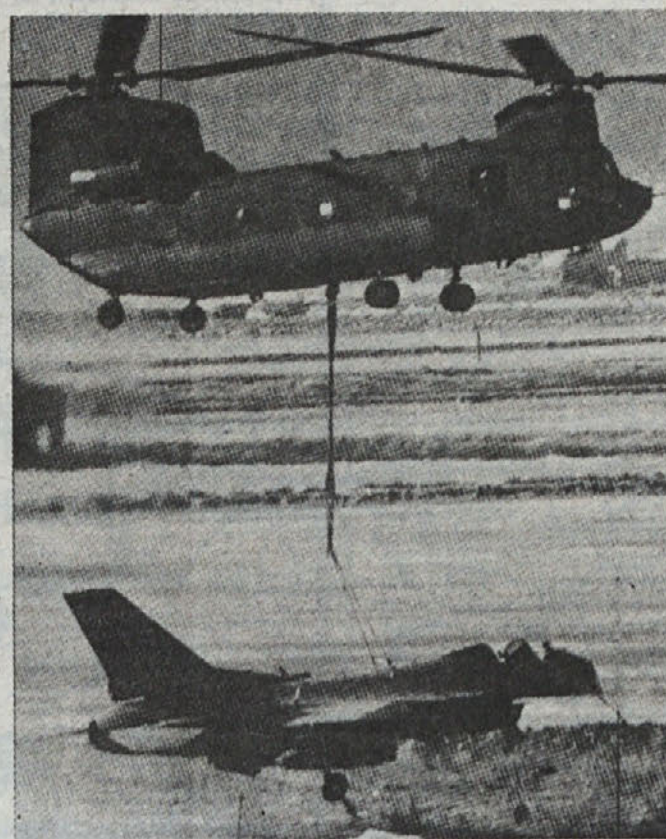
Nenapovedan pristonek, Američani so povedali, da z letališčem niso mogli vzpostaviti na nobeni frekvenci nikakršne zveze, ni niti tako mala reč. Naše zunanje ministrstvo je zato takoj ukrepalo in po odletu helikopterja poslalo Američanom jasno opozorilo, da ne gre kar tako poskakovati po portoroški letališki stezi.

Slovenci se katerikoli le spomnimo, najpogosteje nas na to napeljejo drugi, da nekaj deset kilometrov od naših meja teče kri in se bije boj do iztrebljanja. Prav

v istem času so Hrvati odkrili, da bi naj imeli Srbi za maščevanje na Petrovi gori (nekaj sto Slovencev, ki jim je lmažna Armijal to zaupala, pozna že desetletja drugim očem prikrito goro, ker so na njej radarske naprave za spremljanje NATO pakta), zdaj supertop, ki mimogrede izstrelil 100-kilogramsko zrno 60 kilometrov daleč. Torej do Zagreba in skorajda do Krškega.

Gre za tajno orožje Kolos, ki so ga v JA začeli razvijati v osemdesetih letih in preizkusili čez pet let. Verjetno za tisto orožje, ki ga s krvjo že povsem zaliti Karadžić vsake toliko potegne iz rokava. Tudi za to, da bi vsemu svetu in Slovincem z njim pokazal, po kako tanki vrvi poskakuje in da ne bo dal miru, dokler ga končno nekdo pošteno ne trešči po nosu. Žal tudi srbski narod.

Adriano Ferrari

CILJ TEKMOVANJA: PREIZKUS SPOSOBNOSTI IN DRUŽENJE — TEKMOVANJE GORSKIH REŠEVALCEV Z MEDNARODNO UDELEŽBO — GOSTJE IZ ČEŠKE IN AVSTRIJE POHVALILI SICER TEŽKO PROGO — TEKMA V SPOMIN NA DOLGOLETNEGA PREDSEDNIKA GRS CELJE STANETA VENINŠKA — PRIZNANJI NAJSTAREJŠEMU IN NAJMLAJŠEMU UDELEŽENCU

niji je še eno tekmovanje gorskih reševalcev, Koflerjev memorial v Vratih, drugače pa so tovrstna tekmovanja bolj domena vzhodnih držav. Na zahodu sicer obstajajo tekmovanja, vendar so bolj športna in manj strokovna.

Cilj Stanetovega memoriala je preverjanje znanja in sposobnosti reševalcev ter druženje s kolegi od drugod. Po novem zakonu je GRS uvrščena med reševalne

V soboto, 19. februarja, je bilo na Golteh v čudovitem vremenu tekmovanje gorskih reševalcev. Stanetov memorial, tekmovanje posvečeno spominu dolgoletnega neutrudnega gorskega reševalca in načelnika postaje Gorske reševalne službe Celje, je organizirala celjska postaja GRS, RTC Golte, potekal pa je pod pokroviteljstvom Zavarovalnice Triglav Celje.

Ekipa, šestnajst jih je bilo, med njimi po ena iz Avstrije in Češke, so se pomerile v turno-smučarskem pohodu v dolžini 25 kilometrov, preizkusu znanja v nudenju prve pomoči ter vožnje z akijem, čolnom za transport ponesrečenec. Tekmovanje je potekalo v dveh kategorijah, do in nad 35 let, v ekipi pa so bili po trije gorski reševalci.

V starejši kategoriji so se pomerile štiri ekipe, najboljši rezultat je dosegla ekipa Tolmina, drugo mesto je zasedla ekipa Celje 2, tretje Bovec 2 in četrto Kamnik. Med mlajšimi so zmagali gorski reševalci z Jezerskega, drugi so bili člani ekipe iz Mojstrane, tretji pa Škofjeločani. Avstrijska ekipa je zasedla sedmo mesto, češka pa osmo. Posebej so nagradili najstarejšega in najmlajšega udeleženca tekmovanja. Najstarejši je bil Metod Humar iz Kamnika, najmlajši pa Slavko Rožič iz Trziča. Nagrade in priznanja sta podelila vdova Staneta Veninška, Sonja Veninšek, in predstavnik pokrovitelja Janko Mirnik.

Po tekmi je Danijel Kopušar, načelnik celjske postaje GRS, povedal, da je to v bistvu tretja tekma, ki jo organizirajo, le da so prvo priredili ob 60-letnici postaje, od druge tekme dalje pa so jo pripravili kot memorialno. Lani je zaradi vremenskih razmer niso izvedli. V Slove-

službe, kot so na primer gasilci.

Od države dobijo približno šestdeset odstotkov sredstev, ki jih potrebujejo za delo, ostalo pa morajo pridobiti sami. Eden od načinov zbiranja teh sredstev je tudi prodaja nalepk lpodporni član GRSI, prodajajo pa jih v planinskih kočah in planinskih društvih. V Celju so na voljo za 500 tolarjev v pisarni Planinskega društva Celje v Stanetovi 1, vsak dan od 8.00 do 13.00 ure.

Kotschach — Mauthen je kraj v Ziljski dolini v Avstriji, od koder je prišla ekipa avstrijskih gorskih reševalcev. Vodja ekipe Sepp Lederer je povedal, da so na Golteh prvič, da pa se on sam že dvajset let udeležuje tekmovanja v Vratih. V Avstriji sicer imajo tekmovanja, vendar bolj športna. Tekmovanje samo je bilo naporno, ker je bila proga izredno zahtevna, na drugi strani pa izredno lepa. Na Golte bodo še prišli, če jih bodo le povabili.

Češka ekipa je prišla z Beskydov, pogorja na sami meji s Slovaško, v bližini Ostrave. Njihov vodja, Jaroslav Kozak, je povedal, da so bili tokrat prvič v Sloveniji, in da je bilo tekmovanje sicer zahtevno, vendar izredno lepo. Proga je bila dobro pripravljena, tudi vreme ni nagajalo. Na Češkem imajo mednarodno tekmovanje gorskih reševalcev, in sicer v Krkonoših, kamor so povabili tudi celjske gorske reševalce. Na vprašanje, kako se po ločitvi razumejo s kolegi na Slovaškem, so vsi trije odgovorili, da se med njimi ni nič spremenilo in da imajo probleme med sabo samo politiki, gorski reševalci pa so še vedno veliki prijatelji. Tudi oni bodo še prišli na Golte.

Mitja Ocvirk

ČOF V SOLINE

DRUGI STANETOV MEMORIAL

COLOR Studio FONDA

Studio za propagandno fotografijo in film, d.o.o.

Roman FONDA • 63000 Celje; Trg svobode 10; ☎ 063/28-713

MAGISTER TONE ZIMŠEK, NEKDANJI CELJSKI ŽUPAN, JE PO STEČAJU ZNOVA ZAGNAL OBUBOŽANO TOVARNO POSODE V EMU — EMO HOLDING V TOVARNO POSODE NI VLOŽIL POČENEGA GROŠA, PRIDNO PA JO JE MOLZEL — BREZ ZUNANJE FINANČNE POMOČI JE TO UTOPIJA ALI PA DEJANSKA REŠITEV ZA STARO IN NEKOČ TAKO ŠIROKO PROSLAVLJENO TOVARNO POSODE — HOLDING JE NA KONCU PREPUSTIL PRODAJO ŠVICARSKEMU SLOVENCU — IZKUPIČEK JE BIL NEKAJ MILIJONOV IZGUB

Tipičen primer, kako lahko vstopamo v Evropo, je EMO iz Celja. Iz njegove tovarne posode so samo lani izvozili za 24 milijonov mark posode in s tem pridelali ogromno izgubo. Najprej zato, ker je ta nekdanj tako sloveča posoda zdaj v najnižjem cenovnem razredu, in potem zato, ker

Za idejo je ogrel Justina Felicijana, nekdanj komercialnega direktorja Cinkarne, da bi se skupaj lotila reševanja tega dela Ema, za katerega so nenehno trdili, da vleče pod vodo celo firmo. Čeprav razen ustnih zagotovil še nista imela denarja, sta od 803 odpuščenih delavcev poklicala nazaj na delo 468 in tovarno znova pognala. S tem prepolovljenim številom zaposlenih naj bi proizvedli v dveh izmenah enako količino, toda kvalitetnejše posode.

Korzetovemu skladu sta predstavila račun, ki bi se naj izšel. Odrezala sta balast režijskih služb, ki so tovarni povzročale za 400 milijonov tolarjev izgub, z racionalnejšo proizvodnjo bi prihranili 150 milijonov, s kvalitetnejšo izdelavo in prodajo pa se že letos prebili do minimalnih izgub.

Ta račun bi se izšel, če bi zamisel in načrt spremljali že omenjeni sklad in banke s kreditiranjem obratnega kapitala. Zanimivo je, da na-

še te vodstvo Ema ni znalo prodati, temveč je prodajo zaupalo tretjemu.

Tolar na tolar in že omenjena tovarna posode je s svojimi 803 delavci nabrala nekaj manj izgube kot na vsakega delavca po milijon. Točneje, samo lani čez 650 milijonov tolarjev.

Magister Tone Zimšek, nekdanj direktor Razvojnega centra in pozneje celjski župan, se ne more sprijazniti z usodo delavcev te stare tovarne. Ker je tovarna pred dnevi zdrsnila v tečaj, je Korzetovemu skladu predlagal ustanovitev novega podjetja EMO ETERNA in sanacijski načrt.

črt kljub vsemu visi na majhnem upanju, ker stečajni upravitelj trdi, da tovarna nima več v lasti niti enega stroja, niti enega sedeža, vso amortizacijo pa je doslej trošil holding, ne da bi karkoli vložil nazaj v tovarno.

K temu je potrebno povedati še to, da so tri sklede, ki sta jih direktorja spet pokazala novinarjem, delavci izdelali na strojih, katerih najmlajši nosi častljivo starost štirih desetletij. Toda tovarna več ne stoji, delavci zaupajo ideji in pobudnikom, ker jim konec koncev drugega niti ne preostane.

js
Silke: LucaS

ŠTORSKI ŽELEZARJI GLASNO IZRAŽAJO SVOJ GNEV NAD NEKDANJIM MINISTROM IN DIREKTORJEM SLOVENSkih ŽELEZARN DR. ANDROM OCVIRKOM — VSE GLASNEJE JE SLIŠATI, DA DR. ANDRO OCVIRK, KATEREGA SIN JE VZEL V NAJEM NEKOČ POPULARNO GOSTIŠČE PRI MLINARJEVEM JANEZU, ZANJ ŽELEZARJEM NI PLAČAL NAJEMNINE — SIN IN ŽENA SO GOSTIŠČE OPUSTILI IN SE PRESELILI NAZAJ V LJUBLJANO

Mrzel dimnik in zapahnje na vrata gostišča »Pri Mlinarjevem Janezu« na Teharjih že nekaj mesecev dvigajo temperaturo štorskih železarjev. Med stotinami železarjev, ki so ostali brez zaposlitve, čakali doma na delo ali vmes tudi stavkali, je bilo glasno slišati prave pretnje nekdanjemu ministru dr. Andru Ocvirku, njegovi ženi in sinu.

Na srečo teh pretenj razjarjeni železarji in domačini na Teharjih niso uresničili. Najprej zato, ker Ocvirkovih že nekaj mesecev na Teharje ni in drugič zato, ker gospod dr. Andro Ocvirk niti kot minister in niti kot direktor slo-

ljali analize in poročila za občne zборе, kongrese in daljnosežne razvojne načrte socialističnega razvoja in vsega, kar gre poleg.

Po odcepitvi in lastninjenju je novodobna menedžerska struktura takoj vrgla oko na Mlinarjevega Janeza in ga izbrala za sedež podjetnikov, menedžerjev. Najemnika je našel gospod minister Andro, ki je za štedilnik predstavil kar svojo ženo, za točilno mizo pa sina, ki bi naj bil tudi vodja novega projekta. Članstvo je znašalo samo okroglih dva tisoč mark...

Izbranci, povečini člani društva podjetnikov in direktorji celjskih podjetij, so za-

venskih železarn med delavce ni nikoli stopil.

Ekskluzivno celjsko kurbišče

Sloves si je Mlinarjev Janez pridobil kot zasebno gostišče najvišjega reda, z dobro jedajo in še bolj z izbranimi vini. Po okupaciji je to gostišče, ki je bilo v resnici že prej opremljeno za zabavo vseh vrst in oblik, prevzela mestna komanda nemške vojske za zabavo svojih oficirjev.

In takrat se je pri Mlinarjevem Janezu dogajalo vse, kar si od streljanja na fronti ali iz dolgega časa okupatorski vojak poželi. Vstop so imeli samo izbranci, najzaslužnejši in najpomembnejši in seveda — najlepše ženske.

radi gospoda Ocvirka v začetku pridno naročali kosila in večerje v tem gostišču za boljše ljudi, čeprav že od začetka niso bili preveč navdušeni nad kakovostjo ne postrežbe in ne hrane. Toda v izogib zameri, pa četudi so bile cene mnogo višje od, denimo, najboljšega lokala v okolici, Štormanovega, so ti slinavci kar polnili Ocvirkove družine žepe. Pardon, račune so plačala dobro in še pogosteje slabo stoječa družbena podjetja.

Ocvirkovim so baje grozili

Potem je postal gospod dr. Andro Ocvirk vodja in rešitelj slovenskih železarn in prišel na dan z idejo o sanaciji, ko pa so denar pogoltno

Po osvoboditvi se je gostišče spremenilo v strah in trepet tisočev, kajti gostišče si je prisvojila OZNA in ga spremenila v sprejemnico za — ubijanje, njegove livade in sprehajališča pa v taborišče, ob katerega južnem zidu so v imenu naroda celo izvrševali — smrtne obsodbe, na tisoče pa jih nato gonili na drugo stran Teharjih, v še groznejše taborišče pod Sv. Ano.

Ekskluzivno gostišče za podjetnike

Potem je gostišče prevzela Železarna za srečanja s poslovnimi partnerji, za potrebe družbenopolitičnih organizacij in druge. V njem so nekdanji oblastniki priprav-

zapravili, o zapiranju železarn. Tudi štorske. Usahnili so kosila, zamrle večerje, kajti železarji so na glas napovedovali, da naj gospod doktor premisli, kaj dela, ker njim ni ostalo več, kot da si sami spečejo kakšno jajce na oko...

Ocvirkovi so že prej pospravili tisto malo, kar so prinesli in se preselili nazaj v bejo in bogatejšo Ljubljano. Železarji pa zdaj čakajo na bilanco tega tako obetavnega podjetja, ki je nemudoma dobilo tudi kredit od države in katerega del je bil Mlinarjev Janez. Za tega zadnjega že vedo, da ni bila plačana niti najemnina...

Janez Sever
Silke: LucaS

EMO IN TRIJE PISKRI

KISLA JUHA ZA MINISTRA

KAŽE, DA SE BO STO TISOČ SLOVENCEV, KI SO ZAUPALI RADODARNI IGRI CATCH THE CASH, MORALO POSLOVITI OD UPOV Z DOLGIM NOSOM — ORGANIZATORJEM TE IGRE, KI JE SLOVENCE OSUŠILA ZA NEKAJ MILIJONOV MARK, SO POMAGALI TUDI MILIČNIKI — NAMESTO, DA BI POLICIJA PREGANJALA ORGANIZATORJE, SE JE VRGLA NA DETEKTIVSKO AGENCIJO, KI JE BARABIJO ODKRIVALA — CIRIL GRADIŠAR, DIREKTOR EXOCOMA, SI CINIČNO PERE ROKE — POLICIJA SE JE KONČNO ZGANILA, DA BI ZA DRŽAVO IZTERJALA VSAJ NEPLAČANE DAVŠČINE — KOLIKO MILIJONOV MARK SO PREBRISANCI ODNESLI IN SKRILI V TUJINI

Po poldrugem letu upov se sto tisoč 611 Slovencev, kolikor jih je bilo vključeno v Exocomovo (Exocom Ltd.) igro Catch The Cash, lahko tolaži le z upanjem, da bo po preiskavi in obtožnici organi-

Povsem drugačnega mnenja je Zdene Čadež, saj je policija pri njem opravljala hišne preiskave, vdrla so mu v avtomobil, da o vsem drugem ne govorimo. Toda prav vztrajnost in strokovnost delavcev Čadeževе agencije je izvotkala to, kar policija ni hotela, zmogla ali želela.

Mitja Klavora, direktor kriminalistične službe, je o tem seveda drugačnega mnenja in trdi, da gre policiji vsa za sluga in da so njegovi sodelavci z oddelka za gospodarski kriminal, ki jih je vodil gospod Čebren, od Čadeža na osnovi naloga preiskovalnega sodnika zahtevali predajo zbrane dokumentacije...

Tudi Starman ostal pred vrati

Kakorkoli že, Čadeževim sodelavcem je z vdorom v računalniški sistem slovenskih bank v Celovcu uspelo priti do enega dela nagrabiljenega denarja. Odkrili so namreč, da v eni izmed njenih bank ležijo deponirani trije milijoni mark.

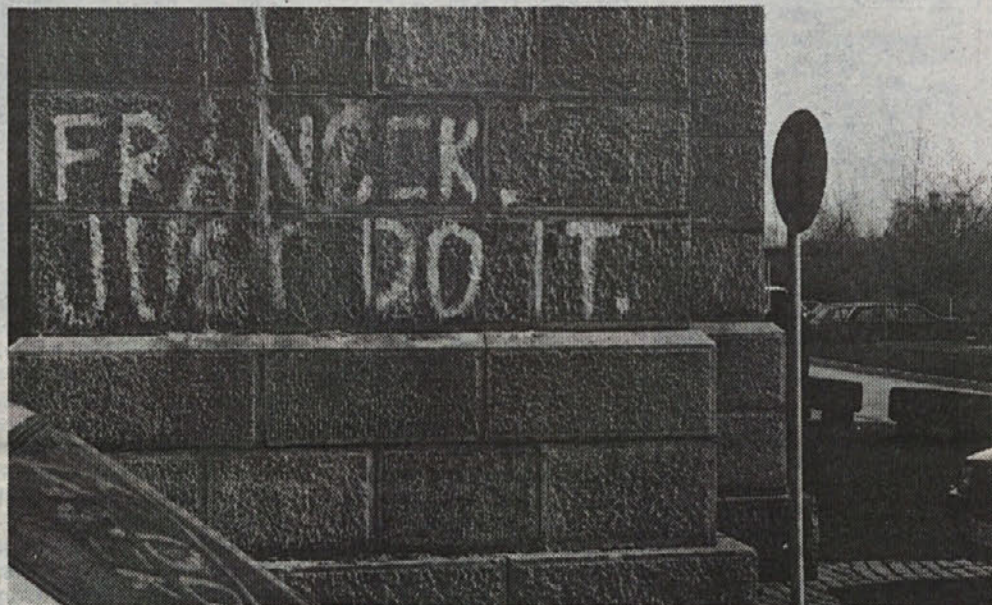
Odvetnik Danijel Starman, ki je slovenski srenji bolj znan kot nekdanji poslanec

čevalcem moč denar vrniti. Seveda če...

In teh »čejev« je kar cela vrsta. Gospod Ciril Gradišar zdaj trdi, da so igro vodili drugi, Marko Shultz in Iztok Šterbenc. Da je celotno kadrovanje vodil Marko Shultz, ki pa se v javnosti ni hotel kazati.

O tem kadrovanju je spet več slišati iz že omenjene agencije Zdeneta Čavža, ki je javnost obvestil, kako je Rafko Jereb, eden izmed predavateljev, v resnici sodelavec varnostno-obveščevalne službe, govori o Bečirju Kečanoviću, kriminalistu UNZ Ljubljana, ki je spremljal Mirzo Hadžalić, eno najprepričljivejših predavateljic, saj njen izkupiček presega petsto tisoč mark in je zato baje lahko svojemu varovalcu mimogrede podarila nov avto iz audijevega hleva, govori o Heleni Banič in vsestranskem Božidarju Wolfandu — Wolfu...

Glede na to, da so se po letu dni v glavnem potrdile vse trditve gospoda Zdeneta Čavža, je upravičeno verjeti, da mož kar tjavendan ne sadi bučnic. Zdaj tudi Ciril Gradišar trdi, kako sodeluje z or-

zatorjev zaradi utaje davkov lahko prišlo do točnejših imen te največje potegavščine naivnih Slovencev.

Organi pregona so se namreč končno zganili in posuli s pepelom ter javnemu tožilstvu predali podatke o sumu kaznivega dejanja utaje davkov za organizatorje igre, s katero bi naj na desetine tisoč Slovencev hitro obogatelo, če najdejo tri sovlagatelje in se vključijo v piramido...

Organizatorji zdaj niti ne pretijo več, kot je to bil še do nedavna primer, ker so zvečine poniknili ali enostavno zbrisali v tujino, kamor bi naj izginiti tudi denar. Tako je vsaj s pomočjo vdora v računalniški sistem celovške banke odkrila agencija za izterjevanje dolgov Glorex, ki jo vodi Zdene Čavž in katero so najeli obupani vlagatelji.

Namesto organizatorjev pregon detektivov

O celi tej zadevi je bilo mnogo pisanja, preklinjanja in celo pretenj. Organizatorji so bili v začetku zelo glasni, njihove predavatelje pa so na snubljenih varovali celo — policisti. Kot je zdaj slišati, so oškodovanci upravičeno upirali prst v policijo, saj je bilo v igro vpletenih poleg varovalcev (baje so bili to policisti v prostem času in zato dobivali po 300 mark na uro) tudi visoki oficirji policije. Omenjajo Romana Jegliča, ki bi naj za vso šlamastiko vedel, vendar organizatorjem samo svetoval, da naj igro počasi ugasnejo, vrh MNZ pa trdi, da za to raboti ni vedel...

s svojimi nastopi v skupščini, je prevzel zastopstvo skupine nekdanjih vlagateljev z Obale in skupaj s Cirilom Gradišarjem, direktorjem Exocoma, odrinil v Celovec, vendar jim je tedanji direktor Zveze slovenskih bank Jože Habernik vljudno pokazal vrata, ker je bil ta denar vložen na podračun Exocoma, za katerega dvig pa Gradišar ni podpisnik...

Ciril Gradišar še vedno trdi, kot v Domžalah, ko so ga komaj ubranili pred razjarjeno množico naplahtanih vlagateljev, da je Exocom Ltd. samo posodil za 3 odstotke provizije svoj hrbet, da sam ni bil organizator igre in da še vedno verjame, da je var-

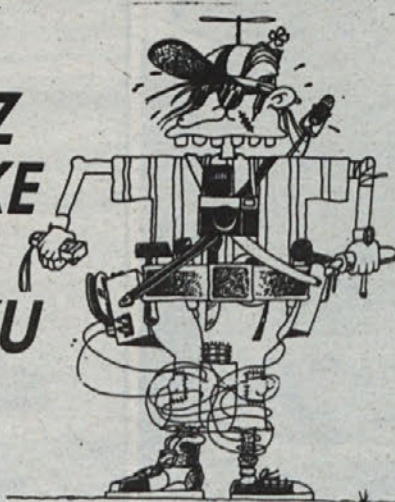
gani pregona in celo, kako da je tudi on žrtev prevare, kako se je kot direktor pojavil šele marca pred dvema letoma, do takrat pa sta vse vodila Marko Shultz in Iztok Šterbenc, ki naj bi bila tudi pravi naslov za denar nekaj deset tisoč hudo naplahtanih Slovencev...

Po dobro obveščenih krogih zdaj kroži vest, da za prvim tucatom obtoženih utaje davkov že zori seznam drugih. Toda tudi to je samo obliž vsem onim izmed 100.611, kolikor bi jih naj po Gradiševerjevem zatrjevanju sodelovalo v igri, ker se država ne zgane za goljufije, te morajo prizadeti iztožiti z zasebnimi tožbami. Toda koga tožiti in kaj dobiti?

Jani Sova

MARIBORSKI RADIO ŠTUDENT UKV stereo 95.9MHz

**BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU**

MARIBORSKI RADIO ŠTUDENT UKV stereo 95.9MHz

SREČA Z NOVO DOBO

— USLUŽBENKA IZ DOMŽAL ZADELA ŠESTICO Z NAŠIM HOROSKOPOM — 42 KOSOV TORTE ZA SODELAVCE, POLOVICO DOBITKA RAZDELILA MED PRIJATELJE — ŠAMPANJEC ZA UREDNIŠTVO

»Ali sem dobila uredništvo Nove dobe?«
»Točno, lep dober dan vam želimo.«
»Halo, ali je res tam uredništvo Nove dobe. Zadelo sem na lotu...«
»Čestitamo. To je danes prva vesela novica. In kako vam lahko pomagamo?«
»Ni mi treba pomagati, bom že sama zapravila ta denar. Vi pa dobite šampanjec...«

»Na zdravje. Od kod kliče-te? In zakaj ste nam odmerili šampanjec?«
»Nova doba je dobila šestico... Dve šestici pa petice...«
»Oprostite, prvič mi ne računamo na srečo in zato tudi ne igramo lota...«
»Ne, ne. Jaz sem igrala lotto in vpisala številke iz vašega horoskopa. Ne boste verjeli, prvič in sem zadelo. Kdo piše vaše horoskope. Tega bi rada, da se še njemu posebej zahvalim...«

Pravkar praznujemo s sodelavci. Kar ponoreli so, ko so izvedeli, da sem jaz zadelo. Veste, nikoli doslej nisem igrala teh reči. In zjutraj, ko sem prišla v službo, je bil pravi direndaj...«
»In koliko ste zadeli, če nismo preveč zvedavi...«
»Zame mnogo. Kolegi so me venomer priganjali, da se naj priključim, oni to že nekaj časa počno, dobili so že tudi manjše vsote, zdaj pa to. 42 kosov torte sem kupila, pa pijačo...«

»Rekli ste, da ste se prvič odločili za to igro...«
»Da. Sinoči smo gledali televizijo, ko sem se spomnila, da imam tudi jaz lističe. Sinu sem rekla, da naj pogleda, pa se mu ni ljubilo...«
»In zdaj bo sin glavni pri deležih...«
»Imam tudi hčer. Vsem enako, ko bo to praznovanje mimo. Z možem morava postoriti še nekaj okrog hiše...«

»Torej imate tudi hišo? In zakaj prav 42 kosov torte?«
»Hišo imava tu v Tuhijski dolini. Zakaj kličem iz Domžal? Ker sem tu v službi. Zakaj 42 kosov torte? Ker sem toliko stara in je dobiček tudi darilo za rojstni dan...«
»Čestitamo. Koliko pa bo ostalo? Ali ste novopečeni milijonar?«
»To ne, vendar je vseeno štos, da dobiš tako meni nič tebi nič denar.«

»Bodite previdni, ko se to razve, vas bo presenetilo, koliko ljudi vas bo znenada poznalo, prosilo za pomoč, za vlaganje v njihova podjetja...«
»Brez skrbi, prestara sem za tovrstno naivnost, pa tudi vsota ni tolikšna, da je ne bi mogli sami lepo izkoristiti...«

»Poznamo primere, ko so se dobitniki na glavo vrgli v igre na srečo, pravkar teče preiskava o Mariborčanu, ki je po prvih dobitkih v igralnicah tako zabredel v dolgove, da je izgubil ženo, dom in se lotil ropov. Da, tisti s kolesom...«

»Te bojzani ni, ker oba z možem živiva trdno na zemlji. Vse, kar sva ustvarila, sva ustvarila s trdim delom in tudi otroka vzgajava tako...«

»Torej se je sreča tokrat nasmehnila pravi osebi. Zakaj ne povemo, kdo sestavlja horoskope? Nič ne skrbite, tudi tisti bo dobil kozarec šampanjca...«
E. I.

ZGRABI IN BEŽI

PRVI ZADETEK

DA BI PORAVNAL DOLGOVE DOMA IN V ZAPORU NA DOBU JE MORIL V PREKMURJU — OČIVIDCI TRDIJO, DA SO BILI V SUMLJIVEM AVTOMOBILU TRIJE LJUDJE — ZAKAJ JE NEKDANJI MILIČNIK PELJAL OSUMLJENCA NA KRAJ ZLOČINA IN GA POČAKAL V AVTOMOBILU — POLICIJA JE STORILCA ODKRILA PO IZPOVEDIH NAKLJUČNIH PRIČ — NEKDANJI GOLJUF JE S TOPORIŠČEM SEKIRE DO ŠMRTI POTOLKEL 61 — LETNO EMO VOGRINČIČ V KRAŠČIH

mudoma loti dela. Iskanja denarja. Kako je zvedel za to hišo bogu za hrbtom in kako, kje bi naj bil denar v njej, bo pokazala preiskava, kot tudi to, kje se je oborožil s toporiščem sekire.

Medtem ko sta prijatelja v avtu bolj dajala občutek, da stražarita, kakor da čakata, saj nista bila parkirana pred hišo, kakor je običaj, »slučajno« sta imela s sabo tudi dva časopisa in se intenzivno posvetila branju, je Branko nalletel na Emo Vogrinčič in se je zapletlo.

»Obladal« jo je, začel pre-

srajci. Odskakljaj je nazaj k avtomobilu, prijatelja ga naj ne bi ničesar spraševala odkod in zakaj preobleka, veselo so odbrzeli proti Murški Soboti in se istega dne vrnil v zapor na Dob.

Medtem je k sosedi Mariji Wolf vsa prestrašena pritekla gluhonema starka, krilila z rokami in momlala ter jo vlekla k Harijevim. In tam so imeli kaj videti...

Policija je bila najprej osupla, kajti v Prekmurju že dolgo ni bilo tako krutega zločina. Najprej so vrgli oko na vedno prve in vsega krive

NA KOL!

Po nekaj eksplozijah smo v Mariboru doživeli še požig. Pa najverjetneje ne v smislu hlapca Jerneja in iskanja njegove pravice, temveč v smislu čisto navadne zlobe s svojevrstno zahrbtno računico. Empirizem številke z nekaj ničlami je prevladal v obrazcih obnašanja in socialnega vedenja z vsemi najbolj negativnimi konotacijami vred. Tako lahko skorajda izključimo morebitno maščevanje, saj lahko po besedah predstavnikov Mladinskega kulturnega centra le-ta ni imel tako izrazitih sovražnikov. Prav tako bi bilo nesmiselno, če bi se polivanja več deset litrov bencina iz kakršne koli užaljenosti lotil nekdo iz institucije, ki jo je kot javni zavod ustanovila občina. Pravila igre so namreč postavljena popolnoma pragmatično.

Zato se seveda postavlja tisto večno vprašanje, kdo je bil ta ali celo, kdo so bili storilci, ki so v noči s srede na četrtek prizadejali edinemu mariborskemu rock klubu škodo za več deset tisoč mark. In medtem ko bodo poslani iskali odgovor na to vprašanje, čeprav jim lahko očitamo, da imajo na grbi že preveč vprašanj in premalo odgovorov, bomo mi reagirali malce emocionalno. MKC—jevskega Piromana bomo nataknil na kol. Tako kot so počeli Turki v tistih davnih stoletjih, ko so trkali na mestna vrata.

V današnji vesplošni izgubi kompasa, je tak vzor edini pravšnji za ravnanje, saj so se pravna in civilizacijska merila izrodila v čudno pokveko brez rok, nog in glave. Vse kar je ostalo, je nadledvična žleza, iz katere se adrenalin vije v potokih in zasmraja ozračje. Tisti, ki je ali so se šli svojevrstno avanturo, se pač ni zavedal, da je s svojim dejanjem vzel mariborski mladini enega redkih kulturnih prostorov, v katerem je lahko ustvarjala dogodke, jih spremljala ali pa se samo zabavala.

Upajmo, da ne bo vsej škodi navkljub zaprtje kluba trajno, ker pač vanj sili univerzitetna birokracija, kateri gre na roko, da se je tujka rešila. Torej bi lahko sklenili, da ima edino prihodnji lektorat »profit«, saj se je z likvidacijo kluba rešil neprijetnih pogajanj.

Vodstvo javnega zavoda MKC bi moralo v konsenzu z občino kot ustanoviteljico in raznimi inšpektorji priti do najnujnejših pogojev za ponovno delovanje. To pomeni čim prejšnjo nadomestitev poškodovanega z novim, morda zasilnim, ki bi zagotovilo vsaj osnovne pogoje za življenje kluba. Prostora za resignacijo ni. Jasno je, da je image centra po tem neljubem dogodku le še bolj majav, a konec koncev ga spet ni omajal nihče iz javnega zavoda MKC, ampak so se črvi zajedli v druge glave. Posploševanje kot ena glavnih človekovih lastnosti pa še nikomur ni koristilo in nikakor ni na mestu.

Zavedati se je treba, da je MKC zgolj kulturna institucija, kot na primer gledališče, Narodni dom, Umetnostna galerija, Pokrajinski muzej, ipd. ter pod patronatom občine. Sklepamo lahko, da bi v primeru požara v gledališču ali galeriji občina nemudoma staknila glave in izklopala intervencijska sredstva, ali jih vsaj posodila za določeno obdobje. Stanje je potrebno vrniti v prejšnje, pri čemer bi bilo lepo videti na solidarni pomoči tudi katero od drugih kulturnih, kolegialnih ustanov. Res, da vsi tarnajo, da je njihov budžet na psu, a vsaj s simbolično gesto bi namenili MKC—ju kot porodičarju ustvarjalne scene v mestu svoj poklon in ga priznali kot del družine.

Civilna gesta bi morda končno razčistila z drobnim vrtičkarstvom, razpasenim po vertikali, horizontali in diagonalni ter z iztegnjeno roko pokazala, da smo na sredi v devetdesetih, v času new agea in večnega iskanja našli vsaj glave. Razmišljanje s trebuhom pa prepustimo tistim, ki jim je nenavaden, otečen štrcelj nad rameni zgolj izgovor za pripadnost vrsti homo sapiens.

Peter Tomaž Dobrila

Emo Vogrinčič, tretja z leve za mizo, s starši in sorodniki, pred dvajsetimi leti

Na Goričkem v Prekmurju ni kaj dosti izbire. Ali delaš trdo delo na zemlji, ki je sicer hvaležna, a zaradi tega nič manj trda, srečni poiščejo delo čez mejo, v Avstriji, drugi pa se hitro srečajo z revščino. Ob tem vsi radi pokažejo na cigane, tam ob robu vasi in kaj hitro se cigani pokažejo tudi kot najpripravnejši dežurni krivci ob kakem nerazjasnjem zločinu.

Tudi žalostna zgodba o roparskem napadu v Kraščih št. 68 naj bi se začela s ciganom, ki je trenutno seveda v zaporu. Le-ta, morda namerno, opozori na sicer ugledno družino iz Krašč, ki je dovolj premožna, da se obeta dober plen, vsekakor pa deluje tudi nezaščiten, saj so pri hiši trenutno same ženske.

In prezadolženi Branko V. zastrže z ušesi. Ko pride na dopust iz zapora, s seboj prinese 160.000 SIT svežih kvartopirskih dolgov. Hazarderji v tej specialni šoli znajo povedati, da igre na srečo v zaporu dobijo drugačne dimenzije, dolgovi pa se množijo že, ko se dan prevesi na noč.

Zadnji dan dopusta se Branko odloči za akcijo. Prijatelja s Tišine, Toma M., kateremu je še od prej dolžan, poprosi, da ga odpelje v Krašče, vas med Cankovo in Rogoševci na Goričkem v Prekmurju ob avstrijski meji.

Tomo M., nekdanji policaj, povabi na pot še prijatelja in za vsak primer priloži še psa. Pripeljejo se v Krašče, Branko pokaže veliko novo zidano hišo in Tomo ustavi avto ob cesti. Ne zapelje na dvorišče, kot se za gostoljubni obisk spodobi.

Bilo je v sredo opoldne. 61—letna Ema Vogrinčič nekaj brklja po hiši, 81 — letna gluhonema Pavla Žilavec, preužitkarica, pa počiva po kosilu. Emina hči Anica Hari, je šivilja na oni strani meje, vnukinja je v šoli.

Branko se pritihoči v hišo skozi stranski vhod, skozi staro kuhinjo, ki je edina v prenovljeni hiši ohranila tisti značilen vonj domačnosti in je bila tudi najljubši prostor Eme Vogrinčič, in se ne-

metavati prostore, šel v zgoranje nadstropje, premetal vsa znana mu skrivališča, povsod pustil krvave sledi, nato pa se je očedil v kopalnici. V žep je stlačil dve zlati verižici in zlate obeske, v skupni vrednosti 40.000 tolarjev, kar sicer znaša le četrtno njegovih dolgov iz zapora. V shrambi je iz omare vzel tudi jakno, si jo oblekel ter tako skrill krvave madeže na

Rome, ki mirno v sožitju že desetletja živijo v bližnjem romskem naselju. Nato so nalleteli na vest, da je bil ob cesti viden enak avtomobil, kot že teden prej. Dva šolarja sta policajem omenila avtomobil, tip in registracijo približno opisala. Policija je avto odkrila na Tišini in tako so šli na Dob.

LucaS

»Tukaj je obležala mrtva,« pokaže strta hčerka Anica

Moriclec se je preoblekel v moževo jakno, ki jo je našel v omari

Avto, s katerim so morilca pripeljali, so kmalu identificirali otroci, ki jim je pozornost vzbudil pes voznika Tomota M.

S SEKIRO DO ZLATNINE

POMEMBNA ZMAGA S ŠE POMEMBNEJŠO RAZLIKO SEDMIH GOLOV – ROKOMETAŠI CELJA PIVOVARNE LAŠKO PREMAGALI NEMŠKEGA PRVAKA WALLAU IZ MASSENHEIMA – JOSIP ŠOJAT: ČE BI PROTI TEKI SODILA FRANCOZA, BI IMELI ŠEST TOČK – NEMŠKI TRENER MENI, DA BO ODLOČALA RAZLIKA V GOLIH – V PREDTEKMI SPEKTAKEL VETERANOV – TRADICIONALNI DERBI CELJE : SLOVAN DOBILI DOMAČINI

V nedeljo, 13. februarja, je bila v dvorani Golovec tekma 4. kroga Lige evropskih prvakov, kjer sta se pomerila RK Celje Pivovarna Laško in SG Wallau Massenheim iz Nemčije.

Že v zgodnjih popoldanskih urah pa je bilo kot predtekma napovedano srečanje starih rivalov – rokometišev veteranov Celja in Slovana. Obe ekipi sta bili razdeljeni v mlajše in malo mlajše veterane. Tako so se po dolgem času na igrišču celjskega Golovca »udarila« celjskemu občinstvu še vedno dobro znana imena kot Bojan Levstik, Cveto Pavlič, Bogdan Povalej – Cvilki, Polde Kalin, Ernest Marguč, Marjan Gorišek, Žare Presinger, Bojan Čotar, Vlado in Miha Bojovič, Vlado Brglez, Stanko Anderluh, Jani Pernar, Slavko Ivežič in drugi. Srečanje pa je, kot vedno, izredno korektno

sodil legendarni slovenski sodniški par Jug – Jeglič. Rezultat pri srečanjih takšne vrste sicer ni pomemben, bistveno je ponovno druženje z nekdanjimi športnimi nasprotniki in prijatelji, vendar vam ga bomo vseeno zaupali: **ALL STARS CELJE : SLOVAN – 19 : 16.**

Zmaga celjskih veteranov je ogrela celjsko občinstvo, ki je tokrat napolnilo dvorano, in potihno obljubljala tudi uspeh veliko mlajših naslednikov. Organizatorji so se izkazali in kapetanu gostujočega moštva čestitali za 30. rojstni dan, ki ga je praznoval dan prej, in ga tudi obdarovali.

Celjani so že v drugi minuti povedli in nato vodstva niso izpustili iz rok vse do konca tekme. V prvem polčasu Nemci od desete do dvajsete minute niso mogli zadeti gola, medtem ko so Celjani imeli prave »strelske vaje« in

zadeli šestkrat. V 42. minuti so vodili z neverjetnimi devetimi goli prednosti, nato so malce popustili in proti koncu spet »prestavili v četrto« in tekma se je končala z rezultatom 23 : 16, torej s predragocenimi sedmimi goli razlike. Celjani so tokrat igrali kot v transu, in samo rahel padec koncentracije domačinov v drugem polčasu je rešil Nemce pred popolno katastrofo tipa Titanic. Francoski sodniški par Jean Claude Lelarge in Alain Carle sta srečanje sodila več kot korektno.

Pohvala za tokratno predstavo gre prav vsem rokometišem Celja, zato tokrat samo nekaj malega statistike: Rolando Pušnik 2, Boštjan Strašek 5 obramb, zadetki: Uroš Šerbec in Roman Pungartnik po 5, Tomaž Jeršič in Robert Šafarič po 4, Aleš Levč 3, Alvaro Načinović 2.

Po tekmi so izjavili:

Burkhard Keller, trener Wallaua: »Nismo igrali, kot smo načrtovali, lahko rečem samo, da smo se 60 minut srčno borili, ostalo bo potrebno čimprej pozabiti. Čestitam rokometišem Celja za izredno tekmo in za izredno publiko ter jim želim vse najboljše v nadaljnjem tekmovanju.«

O. Oster, rokometiš Wallaua: »Čestitam rokometišem Celja za zaslužen zmago. Ob podpori čudovite publike so se Celjani razigrali, tako da nismo mogli razviti igre v napadu. Zaradi tega nismo igrali z glavo in so se nam akcije skazile. Celje je bilo bolj agresivno, bolj so si želeli zmage kot mi, to pa se je pokazalo na rezultatu.«

Josip Šojat, trener Celja Pivovarne Laško: »To je bila ena najboljših tekem do zdaj. Zmaga je plod celovite igre. Za tekmo z Wallauom smo imeli deset dni časa za priprave, kar smo dobro izkoristili. Odpravili smo napake, ki smo jih delali v prvi tekmi proti Nemcem, razpoloženje v ekipi je bilo na višku, vsi igralci so dali vse od sebe, pa tudi navijači so doprinesli svoje in zmaga je tu.«

Tomaž Jeršič, kapetan Celja Pivovarne Laško: »Igrali smo res dobro, vsak igralec je izpolnil svojo nalogo maksimalno. Pokazali smo, kako bi ta ekipa naj igrala. Celjska publika je najboljša publika na svetu.«

Aleš Levč, rokometiš Celja Pivovarne Laško: »Zaigrali smo, kot znamo, vse je funkcioniralo plus publika osmi igralec. Zbir vsega tega je tak rezultat.«

Tone Turnšek, predsednik RK Celje Pivovarna Laško: »Danes smo dokazali, da uvrstitve v Ligo evropskih prvakov ni naključna. Če nas do zdaj Evropa ni poznala, nas po zmagi nad velikanom

Wallauom gotovo pozna. Dokazali smo, da smo sposobni priti na sam evropski vrh, nekoč bomo na rokometnem prestolu.«

Na novinarsko vprašanje, ali je mogoče premagati Teko v Santandru in kako napoveduje razplet v Ligi, je trener Wallaua odgovoril: »Teke je rutinirana, izkušena ekipa, ob podpori španskih navijačev izredno nevarna, zato ne morem napovedati izida. Mislim pa, da bo o razpletu Lige prvakov odločala razlika v golih, predvidevam, da bodo imele vse štiri ekipe po šest točk.«

Celjski trener Josip Šojat pa se je ob vprašanju, kako bi primerjal sojenje francoskega sodniškega para in sodnikov, ki so sodili prejšnje tekme, samo skrivnostno nasmehnil in rekel, da bi, če bi tekmo proti Teki sodila Francoza, Celje imelo šest točk.

Celjani so tokrat zadnjič igrali doma, čakata pa jih še dve tekmi. Proti Teki v Santandru v Španiji in proti West Wienu na Dunaju. Veliko sreče!

Mitja Ocvirk
Foto: Lucas

MAŠČEVANJE ZA PORAZ

Z BESEDAMI »TO SEM JAZ, UMETNIK« JE RIHARD JAKOPIČ ZAČEL SVOJE PREDAVANJE LETA 1931 V CELJU – TO JE MOTO RAZSTAVE, S KATERO ŽELITA MESTNI MUZEJ LJUBLJANSKI IN NARODNA GALERIJA NA NOVO VMESTITI JAKOPIČA KOT UMETNIKA IN KOT OSEBNOST – GRADIVO SEDAJ SELIJO PO SLOVENIJI IN PRVA POSTAJA NA TEJ POTI JE MESTO OB SAVINJI – PRED DRUGO SVETOVNO VOJNO JE BILA V CELJU DESETINA VSEGA UMETNIKOVEGA OPUŠA – POZORNOST PRED ŠTEVILNIMI PONAREDKI

Petdeset let po smrti Riharda Jakopiča, očeta sodobne slovenske umetnosti in ključne kulturne osebnosti prve polovice našega stoletja, je bil pravi čas, da strokovnjaki pobrskajo po njegovi bogati zapuščini, ga osvetlijo kot človeka in ustvarjalca, in skušajo prevrednotiti njegovo umetniško delo. Je Jakopič velik umetnik zato, ker je bil velik človek, kot Mojzes postavljen na podstavek, ali je njegova umetnost velika zaradi nje same, zaradi njene primerljivosti s sodasnimi dogajanjem v evropskih prestolnicah?

Na osnovi takšnih izzivov so se strokovnjaki Mestnega muzeja ljubljanskega in Narodne galerije odločili zasnovati razstavo Rihard Jakopič – To sem jaz, umetnik, ki so jo lani postavili v dveh delih v prestolnici, ponudili občinstvu nov obraz velikega moža, odstrli pogled v njegovo bogato zapuščino, ki jo je ljubeznivo dala na voljo mojstrove družine, ob tem pa pod galerijske žaromete namestili manj znana Jakopičeva dela, ki daleč od oči javnosti visijo po kabinetih, po vladnih in drugih uradnih pisarnah Republike Slovenije.

Razstavo so zasnovali kot nacionalni projekt in je šele začetek novega vedenja o Rihardu Jakopiču. Snovci so se odločili, da bodo z njo krenili po nekaterih slovenskih mestih in jo na terenu dopolnjevali z novimi podatki, s katerimi bi zaokrožili podobo velikega moža in napravili kar najbolj temeljit katalog njegovih likovnih del. Prva postaja je Celje, konec aprila ali v začetku maja bo potovala v Maribor, od tam pa še v Kostanjevico.

Tačas je sedaj povezana v eno postavitev na ogled v razstavnih prostorih Muzeja novejšje zgodovine v Celju. Celja niso po naključju izbrali za prvo postajo Jakopičevega popotovanja po državi. Prav tam je namreč slikar, ki je bil tudi neutruden pedagog, na nekem predavanju leta 1931 izrekel znamenite besede To sem jaz, umetnik, ki so bile avtorjem razstave vodilo in so naslov bogatega kataloga z nekaj pomembnimi študijami o njegovem življenju in delu. Pa še en razlog

Dragica Trobec Zadnik, Janez Kos in Andreja Rihter, ravnateljica Muzeja novejšje zgodovine Celje, številnemu občinstvu v Celju predstavljajo razstavo o Rihardu Jakopiču

je. Po podatkih skrbne kustosinje celjskega Pokrajinskega muzeja Milene Moškon so bili Celjani med pomembnimi Jakopičevimi mecenici, saj je bilo v lasti družin v Celju in celjski regiji pred drugo svetovno vojno kar deset odstotkov vseh mojstrovih del. Danes so Jakopiči v tem delu Slovenije zdesetkani, za mnogimi se je izgubila vsaka sled.

Jakopičeva zapuščina

»Žal moramo ugotoviti, da je Jakopičeva zapuščina malo, in še ta, ki se je ohranila, je razdrobljena na različnih krajih. Za njim so ostali le tisti predmeti, za katere je poskrbela umetnikova družina, žal pa ta zapuščina kljub njenemu prizadevanju ni našla kraja kot zaokrožena celota v ustrezni ustanovi,« razmišlja umetnostna zgodovinarica Mestnega muzeja Dragica Trobec Zadnik, ena od avtoric razstave. »Večji del zapuščine je torej zaradi nekdanjega nerazumevanja družbe odšel brez sledu po neznanih poteh. Mestni muzej Ljubljana se je z vprašanjem zapuščine Riharda Jakopiča prvič srečal leta 1986, ko je umetnikova družina zaprosila za spomeniško varstvo stanovanja v Ljubljani, kjer živi slikarjeva hči, gospa Mirjam Ilc Jakopič, in hrani premoščeno kulturno dediščino svojega očeta. Do leta 1988 smo popisali prek 2000 enot gradiva, ki ga je po slikarjevi smrti uredil njegov zet, dr. Jože Ilc, za kar ga je Rihard Jakopič prosil na svoji smrtni postelji.

Razstavo smo si najprej zamislili kot spominsko razstavo, v navezi z Narodno galerijo pa je dobila zaokroženo podobo. V Ljubljani in likovni del povezali v celoto, ki jo človek doživi tako s čutili kot z razumom, spozna Riharda Jakopiča iz mesa in krvi.

Grenak spomin

Avtorji razstave so posebno pozornost posvetili znamenitemu Jakopičevemu paviljonu, ki ga je umetnik postavil z lastnim denarjem in je bil do ustanovitve Moderne galerije v Ljubljani edino razstavišče za sodobno likovno umetnost, edini prostor, kjer so se lahko predstavljali slovenski umetniki, se srečevali s svojimi gledalci in kupci.

»Jakopič za gradnjo paviljona ni našel podpore. Leta 1908 je prosil ljubljansko občino, da mu da v Tivoliju prostor v najem za simbolično najemnino, načrte za provizorij, ker za kaj drugega ni bilo dovolj denarja, mu je napravil Maks Fabiani, in čez leto dni je paviljon odprl. Imel je nekaj čez dvesto kvadratnih metrov razstavnih površin,« pripoveduje Janez Kos, kustos Mestnega muzeja.

»Že leta 1931 so nekateri menili, da bi bilo treba paviljon, ki je bil v slabem stanju, podreti. Celó Izidor Cankar je leta 1934 menil, da ga ne kaže popravljati. Leta 1953, deset let po Jakopičevi smrti, so ga vendarle popravili in usposobili. Sedem let kasneje so bili v Ljubljani spet pred

dilemo: ali ga podreti ali predstaviti. Protesti 65 podpisnikov z Božidarjem Jakcem na čelu niso zalegli. Po 52 letih so ga porušili. Slovenski likovni umetniki še danes pestujejo željo, da bi imeli Jakopičev paviljon. Ljudje se ga spominjajo z nostalgijo, v Ljubljani so ustanovili iniciativno skupino...« pravi Janez Kos.

Geneza mita

»Kako smo dobili ta nacionalni mit? Kje je bil spočet in kdaj se je razširil; kako se je krepil in komu je služil?« se sprašuje direktor Narodne galerije dr. Andrej Smrekar. »Kot vsak mit, ki ga karakterizira generalizacija, je tudi ta črno-belo naslikan. Poskusimo ga preslikati v Jakopičevih barvah in z Jakopičevimi fakturo. Mene je zanimal odnos Slovencev ob prvih Jakopičevih nastopih, kdaj je nastopil tisti trenutek, ko je impresionizem postal del nacionalne identitete. In ponovni premislek, prevrednotenje Jakopičevega dela. Dilema, da morebiti le ni tako velik umetnik, je povsem odveč. Jakopič je v začetku stoletja bil v stiku z evropskim dogajanjem, potegniti je mogoče čudovite paralele z drugimi evropskimi mesti.«

Prvi poskus celovitega vrednotenja je bila velika Jakopičeva retrospektiva leta

1970 v Ljubljani. Od tedaj pa se je mnogo spremenilo, lastniki so se zamerjali, ne ve se, kje so slike, ki so bile evidentirane. Avtorji razstave so si zastavili tudi nalogo pripraviti popolno dokumentacijo njegovega življenjskega opusa in vsako delo bo treba temeljito pogledati. Postavlja se vprašanje avtentičnosti, marsikatera slika je podpisana kasneje in ne z Jakopičevimi roki... Mnogo je plagiatov, vrtočlave cene so spodbujale in spodbujajo ponarejevalce.

V letih po drugi svetovni vojni so v neznanu izginila številna Jakopičeva dela, katera, koliko in od kod pravzaprav nihče natančno ne ve. Le redki muzeji in posamezniki so vodili podrobno evidenco o številu njegovih slik pri zasebnih zbiralcih. Milena Moškon iz celjskega Pokrajinskega muzeja je imela natančen spisek. Še leta 1941 je bilo v Celju in regiji 108 Jakopičev, to je desetina njegovega opusa. Danes jih je v Celju in regiji vsega 26 eksponatov. Kam je izginila večina? »Kdo ve,« pravi Milena Moškon, čeprav prav dobro pozna nekatera čudna pota in apetite socialističnih veljakov, ki so jih morali za kakšen jubilej obdarovati z Jakopičevimi slikami.

Enči Šibila
Foto: LucaS

Rihard Jakopič, V ateljeju, 1937 (iz fototeke Moderne galerije)

NOVA DOBA

IŠČE
ORGANIZATORJE ULIČNE
PRODAJE

ZA VSA VEČJA SLOVENSKA
MESTA

Če ste sposobni, komunikativni in želite dodatno zaslužiti, se oglasite v uredništvu Nove dobe v Celju, Aškerčeva 15 ali pokličite 063/441-606.

Med slikami Riharda Jakopiča so godili člani celjskega Godalnega orkestra z dirigentom Nenadom Firštom

Božo Berk
FOTO ATELJE

63000 Celje, Na Okopih 2c, ☎ 063/441-746

KAM IZGINJAJO JAKOPIČI

VROČA KRI ZARADI ZEMLJE V LESIČNEM
— BOŽO KRAJNC IZ ZAGORJA JE ŽE DESET
LET V SPORU S SOSEDOM IN GOZDNIM
GOŠPNDARSTVOM IZ BREŽIC — DIVJA
SEČNJA GOZDOV IN MEDSEBOJNE TOŽBE
— KRAJNC TRDI, DA GA JE PRED KRATKIM
NA POTI DOMOV V TEMI NAPADEL NEZNA-
NEC — BODO ADVOKATI ZOPET IMELI
POLNE ROKE DELA?

Slovenci dobro poznamo zgodbe o dolgoletnih sporih in pravih zaradi posesti. Brat je tožil brata, sin mater, sosed sosedu. Ena izmed takih je tudi zgodba, ki nam jo je povedal Božo Krajnc iz Zagorja pri Lesičnem.

Deset let je že tega, kar se je prvič resneje zalomilo, predzgodovina pa sega vse tja do davnega leta 1901, ko bi naj Krajncovi predniki začeli gospodariti z delom zemlje posestnika Žužla. Minili sta vojni, lastnik je umrl, prišla je nacionalizacija, prepisa zemlje pa ni bilo. Obstajali so ustni dogovori, ki danes iz različnih ust različno zvene. V sedemdesetih letih je bilo nekaj parcel odkupljenih, nekaj jih je ostalo last splošnega ljudskega premoženja, v zraku pa je začelo dišati po midsosedskih sporih.

Leta 1984 se je Krajnc zaradi lastništva parcel prvič spril z Gozdnim gospodarstvom Brežice in nato še s sokrajanom Ferdinandom Percom. Od takrat pa do danes se vrstijo obtožbe, tožbe, pritožbe in prizivi na sodbe, vse skupaj pa je pred dvema letoma že prišlo do Vrhovnega sodišča Republike Slovenije. In ker pravičanje še ni končano, bomo sodbe o resnici za zdaj raje prepustili omenjeni ustanovi.

So se pa v tem času, torej v zadnjih desetih letih v Zagorju dogajale razne reči, ta-

ko Krajnc, od divje sečnje, do ruvanja mejnikov. Zadnja izmed njih je nenavaden dogodek, ki bi se naj bil zgodil pred dvema tednoma. Krajnc trdi, da ga je ponoči, ko se je vračal iz Lesičnega, napadel neznanec: »Šel sem po cesti, ko me je od zadaj nekdo zagrabil za glavo, kot bi mi hotel izkopati oči. Svetilka, s katero sem si osvetljeval pot, mi je padla iz rok, v tistem pa sem se mu izvil iz prijema in padel po cestnem nasipu.

Začel sem klicati na pomoč, oni pa je zbežal. Ko sem splezal nazaj na cesto, sem zagrabil svetilko in tekel naprej proti naselju. Medtem je mimo mene pripeljal avto. Mahal sem mu, naj mi ustavi in me odpelje do prve hiše, a je odpeljal naprej. Ko sem pritekel do sosedov, so prižgali luči in mi pomagali. Naslednji dan sem našel mojo kapo, obešeno na betonskem podstavku telegrafnice, nekaj metrov proč od mesta napada.«

Sosedji so potrdili, da se je Krajnc res zatekel k njim, kaj več pa seveda niso mogli povedati, saj je mesto, kjer se je po Krajncovih besedah zgodil napad, oddaljeno od njih. Krajnc je zadevo prijavil policajem, ki pa verjetno ne bodo imeli lahkega dela. Krajnc ne ve, kdo bi lahko bil neznanec, saj ga ni videl v obraz. Ker ob omenjenem dogodku ni bilo prisotne nobene pričče, odpadejo tudi morebitna ugibanja.

Krajanji Zagorja se v zemljiške spore ne želijo vmešavati, podobno pa menijo tudi o skrivnostnem napadu. O lastništvu spornih parcel se pravzaprav nihče ne želi javno izjasniti, saj bi se s tem bržčas zameril vsaj eni izmed vpletenih strank. Božo Krajnc pa se bo za zemljo, ki bi mu po njegovih trditvah morala že zdavnaj pripasti, pravdal še naprej. **Vasja Ocvirk**

Božo Krajnc: »Tukaj dol me je vrgel!«

Krajnc kaže mesto, kjer je ustavljal mimoidoči avtomobil

»Tale hosta je moja«

ZAKONCA GORINJAC VOJNI NISTA USPELA
UBEŽATI, GROZA IN STRAH, KI STA JIMA
ZVEŠTO SLEDILA NA BEGU OD DOMAČE
HIŠE, STA SE PRELEVALA V SMRTNE
UDARCE LJUBEZNI IN LJUBOSUMJA

V Slovenj Gradec, ta mirni kos slovenske zemlje, kamor so srečo in prihodnost prvi Gorinjaci iz Bosanske Dubice prišli iskati že davnega leta 75, ko jih je v svet vodila še revščina domačih krajev, ne strah za golo življenje sredi vojne vihre, sta se koncem leta 92 zatekla tudi Zlata in Jusuf Gorinjac, starša enajstih otrok, danes raztepenih domala po celem svetu.

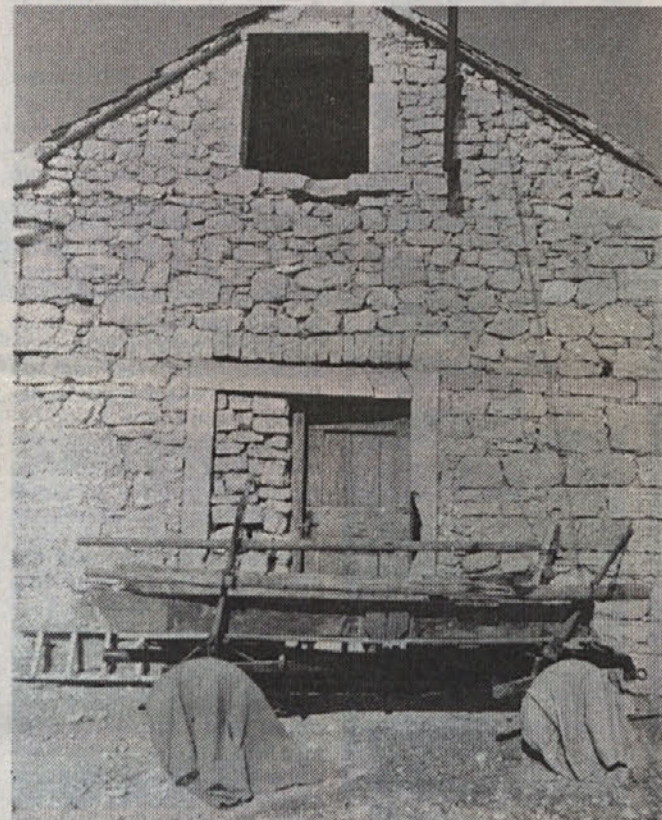
Poleg krutih spominov, izgube domače zemlje in prestanega strahu, ko je Zlata vsak dan jokala, kadar je najmlajši sin odšel z doma po opravkih, in jo tako objokano in strto našel tudi, ko se je vrnil, je Zlata s seboj prinesla tudi sanje, ki so ji tako živo ostajale v spominu, da je zjutraj nihče ni mogel prepričati, da se to ni res zgodilo. Pred polno luno so počasi trepetali vsi, najbolj pa najstarejši sin Ibraga, ki jima je

prebudil zaradi hrupa, mor-da sem že takrat očeta rešil smrti, saj sem naletel na marmo, ki je z motiko v roki in srepim pogledom prežala na očeta, ki je spal.

Dogodek se je ponovil čez nekaj časa, ko sem jo, tudi ponoči, našel z debelo palico, gorjačo. Trdila je, da jo je oče pretepel, vendar pa je vse skupaj samo sanjala. Ko se je še tretjič ponovilo, sem bil že tako obupan, da sem poprosil sestro, če jih vzame k sebi. Bil sem pripravljen na vse žrtve, ki bi bile potrebne, da bi si uredila svoje stanovanje, saj me je napetost izmučila. Ker smo v Slovenj Gradcu štirje otroci, ni bil takšen problem in sta bila malo tukaj, malo tam.«

Stanovanje na Maistrovi 3, kjer je Jusuf Gorinjac podle-gel udarcem, je bilo danes polno ljudi, obiskovalcev, znancev in sorodnikov. Vsem je skupna žalost in skrb, maloprej so pokopali očeta, daleč od njegove rodne grude, mati pa je zaprta v preiskovalnem zaporu v Mariboru.

S petimi otroki zakoncev Gorinjac sedimo v spalnici na postelji, ki sta si jo še zad-

nudil zavetišče tja do sredine leta triindevdeset.

»Materi in očetu sem odstopil sobo, da sta imela nekaj intime, močno sta bila navezana, sploh mati je rada rekla: 'Kamor on, tja tudi jaz.'

Oče Jusuf, zidar pri devetpetdesetih, je bil čil možak in je iskal priložnostna dela, da je pomagal pri preživljanju velike družine. Kadar pa je šel zdoma, je mater zagrabilo ljubosumje, da ima ljubico, je mislila, tako da je med njima nemalokrat prišlo tudi do prepira. Do nikogar drugega ni bila agresivna, z njim pa sta se venomer kaj prepirala, pripoveduje najstarejši sin Ibraga.

Že leta petinosemdeset je zaradi živcev obiskovala psihiatre, povabili smo jo v Slovenijo, kjer smo ji v Slovenj Gradcu uredili pregled pri zdravniku. Od takrat je jemala tablete za živce, počasi pa se je tabletam tako predala, da sploh ni bilo več pomembno, kakšne tablete je vzela, samo da je bila tableta. Najbolj pa so jo mučile sanje, zaradi katerih se je ponoči zbudila, včasih je kar jokala, govorila je tudi, da jo je oče pretepel, vendar pa so bile to samo sanje, iz katerih jo je bilo težko prebuditi. Bila je neke vrste mesečnik.

Že v začetku leta triindevdeset sem se neke noči

njič delila njihova starša. »Ni mi bilo težko nuditi jima streho nad glavo, saj sem z otrokoma sama, mož je v Nemčiji, kjer dela, da bomo nekoč lahko živeli skupaj brez pomanjkanja,« nam pove hčerka Mina, ki jo je mati okoli tretje ure zjutraj zbudila, da ji pove, da očeta ni več.

»Bila je čisto mirna, zbudila me je nežno, počasi, brez solza in mi dejala: 'Ni ga več!'

'Koga ni več?' sem jo vprašala.

'Očeta.'

Vstala sem in odšla do njune spalnice, vrata so bila odprta in sem ga zagledala... Ležal je na postelji, glavo je imel prekrito s puloverjem, planila sem k njemu... Bil je mrtev...«

»Tudi otroka sta se zbudila, poslala sem ju k sosedu, da pokličeta policijo. Prišli so hitro, prav tako zdravnica, ki pa je lahko le ugotovila, da ni več pomoči. Mati je bila še toliko pri sebi, da je policistom rekla: 'Prosim vas, pustite otroke na miru, jaz sem ga, sama, jaz sem ga ubila...'

Krvava morija v Bosni. Porušeni domovi, mrzla ognjišča, mrtvi in ranjeni, živi in dvakrat ranjeni. Kdo ve, kako daleč sega trpljenje teh ljudi in kje bodo še umirali.

LucaS

PRAVDA NA PRAVDO

HUDIČ NE POZNA MEJA

**PO PRAZNOVANJU ROJSTNEGA DNE
V SMRT – Z GOLFOM TRIDESET METROV
DALEČ PO ZRAKU IN NATO PO VRTOVIH
V HIŠO – MED PREVRAČANJEM STA
SOPOTNIKA POPADALA IZ AVTOMOBILA,
20-LETNI GREGOR KOBE JE UMRL
– TREŠČILO JE, KOT BI PADLA BOMBA
– NAJPREJ SEM POMISLILA, DA JE
SPET VOJNA, POTEM SEM DOJELA, DA
BO ZGORELA HIŠA**

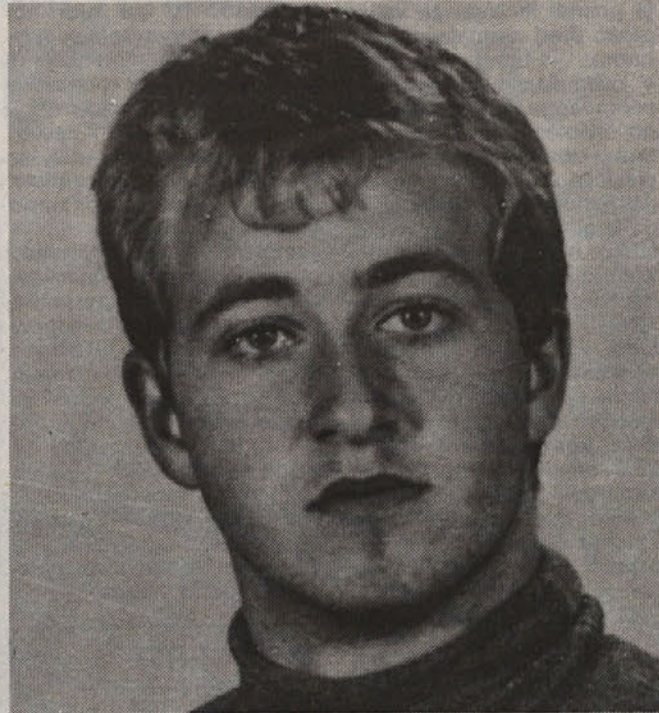
Okoli tretje ure je na Ljubljanski cesti 73 v Celju prebivalce zbudil zvonec. Branko Kobe – Bač je najprej pomislil na sina. Sinoči ga je odpeljal v Petrovče. Svojega Gregorja, dvajsetletnika. Včerajšnji dan sta prebila skupaj v Ljubljani. Po poslih. Gregor se ni odločil za očetov poklic vulkanizerja. Pritegnil je staremu očetu Ivanu in njegovi neizmerni ljubezni do cvetlic. Zato se je tudi odločil za vrtnarja in cvetlice.

»Ne slana in ne sneg ne bosta pomorila njegovih cvetlic. Umrle bodo z njim. Na pomlad več ne bodo scvetele...« pravi nesrečni oče.

Ko je zvonec izpel v gluho jutro, je Bač najprej hotel sina okregati, zakaj zbujajo družino, ko ima vendar ključke. Šel je odpret in zagledal policaja.

»Kar zmrzilo me je. Pa ja ni mogoče, da se je fantu kaj zgodilo. Moj Gregor, Dobovičnikov Matej in Osetov Primož so bili nerazdvojeni prijatelji. Skupaj so rasli, skupaj ušpičili kakšno, Gregor bi moral v ponedeljek opraviti vozniški izpit...«

In tako so policaji previdno skušali Baču povedati, kaj se je zgodilo, da sina ne bo domov, ker so ga pred dobrimi

tremi urami morali odpeljati na patologijo v celjsko bolnišnico. Mrtvega. Oset je ranjen. Dobovičnik pa ranjen in ožgan...

»Vzel sem sliko mojega Gregorja in svečo...«

Treščilo je kot bomba

Malo po enajsti ponoči je golf začel prehitovati Lado samar. Bilo je na cesti med križiščem v Petrovčah proti Levcu. Prehitoval je z veliko hitrostjo in po prehitovanju nenadoma začel plesati...

»Oni iz samare, ki je prvi pritekel do gorečega avtomobila, je povedal, da je golf kar vrglo v zrak, policaji so izmerili trideset metrov, čez jarek, obvoznico in sosedov vrt, na njivi je ven padel eden, potem drugi, avto je klestil vse naprej, podiral ograje in živo mejo, čez njivo treščil v našo brajdo in po-

tem v hišo.« vsa prestrašena in vznemirjena pripoveduje upokojena Silva Juršič iz Levca 31.

»Bil je večer, z vnukinjo smo se zgodaj odpravili spat, ko je treščilo. Skočil sem s postelje in pogledal skozi okno, ker je pred njim gorelo. Zavpil sem, da naj to pogasijo, ker se nisem zavedel, kaj se je zgodilo, plamen pa je segal visoko proti ostrešju. Šele potem sem videl, da gori avtomobil,« pripoveduje upokojeni cestar Franc Juršič.

»Žena je takoj skočila k telefonu, jaz pa sem tekel ven okoli hiše, da bi priklical sode na pomoč. Potem sem v siju ognja zagledal nekoga, ki leži na njivi in stoka, potem nekoga človeka, to je bil voznik iz Lade...«

»Lepo vas prosim, zapišite zahvalo policiji. Ko sem tele-

Poklicni gasilci so ponoči odstranili povsem zgoreli avtomobil, nesrečni oče je pod porušeno brajdo lahko prižgal samo svečo

Franc Juršič z ženo Silvo in vnukinjo Bernardo še dopoldne ni mogel dojeti, kaj se je zgodilo

TRAGIČNA BILANCA

V zadnjih štirih dneh do zaključka redakcije (ponedeljka) so naše ceste zahtevale kar osem smrtnih žrtev. Od tega kar štiri na celjskem območju.

V četrtek dopoldne je 22-letni Janez Hace iz Vrhopolja pri Kamniku pripeljal kombi na hitro cesto v Arji vasi. Približno tristo metrov od cestninske postaje je naenkrat zavil v levo in treščil v nasproti vozeči tovornjak, ki ga je vozil Ivan Mesarič iz Čakovca. Trčenje je bilo tako silovito, da je v razbitem kombiju umrl 19-letni sopotnik Rok Gorjanc iz Radomelj, dve uri pozneje pa v celjski bolnišnici še hudo ranjeni Hace.

V petek zvečer je devetnajstletni Matej Dobovičnik iz Drešnje vasi s praznovanja rojstnega dne z golfom peljal domov v Celje enako starega prijatelja Gregorja Kobeta. Z njima je bil še tretji prijatelj, leto dni starejši Primož Oset.

Med prehitovanjem je avto zdrsnil s ceste v občestni jarek, iz njega na obvoznico pot in nato čez njivo po vrtovih treščil v hišo. Gregor Kobe je dobil tako hude poškodbe, da je na kraju nesreče umrl, voznik in sopotnik sta se lažje ranila.

V nedeljo popoldne sta malo izven Gomilkega hotela čez cesto štirinajstletna Nives in njen devetletni brat Gregor. Nekaj časa sta čakala, da so mimo njiju drveli avtomobili, nato sta se nenadoma odločila, da bi cesto prečkala. Držeč za roke sta krenila v trenutku, ko je po cesti pripeljal Anton Šuštar iz Kamnika in zadel malega Gregorja, ki je padel po cestišču pred avtomobil Greharda Donka. Nesrečni otrok je na kraju nesreče umrl, sestrico so z lažjimi poškodbami prepeljali v celjsko bolnišnico...

fonirala, sem bila tako zmedena, da sem samo vpila, kako naj hitro pridejo, da so na dvorišču ranjeni in dagori, da naj pokličejo gasilce, da bo zgorela hiša in sploh nisem mogla povedati, kje sem in kaj se je zgodilo. Saj takrat še niti nisem vedela, kaj se je zgodilo. Nisem se še niti prav oblekla, ko so bili policaji in gasilci že tu, pa rešilni avtomobil, vendar enemu niso več mogli pomagati...«

»Beltramov Marjan, sosed, ki ima tu delavnico, je pritekel z gasilnim aparatom in skušal goreči avtomobil pogasiti, vendar mu je prej zmanjkalo pene. Avto je gorel kot slama...« dodaja Franci.

»Ogenj so pogasili poklicni gasilci, da nam je ostala vsaj hiša. Kaj bi midva siromaka s to ubogo pokojnino

na stara leta...«

»Pusti zdaj to. Potem so avtomobil odpeljali. Veste, jaz sem srčna bolnica, ko je prišel oče nesrečnega fanta, sem ugotovila, da je to sosed, ki ima tu v Levcu vulkanizacijo, da je njegov sin mrtev. Misliila sem, da bom umrla od žalosti, ko sem gledala tega nesrečnega očeta, kako tu pod brajdo prižiga sinu svečo...«

»Poglejte, že od zjutraj se tu ustavljajo avtomobili z mladimi. Poglejte skozi okno, spet so tu štirje. Verjetno njihovi prijatelji. Eno poznam, ta je iz Drešnje vasi. Bajje so bili v Petrovčah na praznovanju rojstnega dne, kakšna žalost. Bač je imel samo tega sina...«

Adriano Ferrari
Foto: Nina

Prijatelji nesrečnih mladcev, ki so minull večer skupaj praznovali, so šele dopoldne izvedeli, kaj se je zgodilo. Solznih oči so si ogledovali kraj nesreče in prižgali sveče.

SINE, HITRO PRIDI DOMOV

VELIKI MODNI KREATORJI: GIANNI VERSACE DRAGOCENO ROČNO DELO

V eri računalnikov je najbolj futuristični Italijanski modni kreator Gianni Versace še pred desetimi leti napovedoval, da prihaja obdobje računalništva tudi v oblikovanju oblačil, kjer bo sodobna tekstilna tehnologija omogočala čudeže. Napovedoval je modo prihodnosti z laserji in vsemi mogočimi neverjetnimi dosežki. Njegova zadnja kolekcija pa je vse kaj drugega, je vrnitev v preteklost, v plemenito šivilsko in krojaško tradicijo, vrnitev k ročnemu delu.

Versace govori z novim jezikom. V njegovem modnem cesarstvu v Milanu, kjer letno zasluži preko 900 milijard lir, nastajajo starinski modeli, ki imajo svoje korenine v njegovem rojstnem mestu Reggio Calabria, pri materi Franče, po kateri je podedoval ljubezen do mode.

Versace išče navdih v umetnosti, v baletu, v kulturi in potlej ustvari novo umet-

nost. Navdušuje z bogastvom tkanin, z izbranimi podrobnostmi, ročno izdelanimi gumbicami, šivi, okraski, ki so prav nenavadni za današnji industrijski, velikoserijski čas. Modele objavlja v dveh razkošnih knjigah iz niza Vanitas, jih niza sedemdeset zapored, med katerimi jih bo le nekaj za serijsko izdelavo v prihodnji sezoni.

Priprava tkanin in dodatkov je nekaj posebnega. Čip-

ke z barvanjem in niansiranjem spreminja v barvite fantazije, dokler se ne dokoplje do kombinacije, ki jo kasneje da v industrijsko proizvodnjo. Zamisel, doživetje, svoje videnje najprej sam preverja, razvija prototip tkanine, ki jo kasneje uporabi za oblačila. Njegov atelje spominja na renesančno delavnico, kjer se razvija ves postopek.

Versace nikoli ni bil suženj modnih tokov. Zamisli se mu rojevajo med gledanjem neke slike ali kipa, skicira jih,

jih nabira v tkanini, reže, oblikuje in tako nastaja nova kreacija. Kopica materialov, čipk, veziv, detajlov. Dragocene čipke kupuje v Franciji, nato jih spreminja v svoje lastne kombinacije. Igra se s trakovi in biseri, vpleta jih v tkanino in jih prepušča spretnim rokam svojih šivilj. Z ročnim delom nastajajo dragocene toalete, v katere je ob sijajnih materialih in dodatkih vgrajeno ogromno dela. Versace je umetnik in vsaka od njegovih kreacij sodi v katerikoli modni muzej.

PEPSI IN CINDY

Pepsi Cola je Cindy Crawford za poseben spot, ki so ga prikazali v posebni oddaji ob prenosu Super Bowla iz Atlante, plačala kar milijon dolarjev. Po prepričanju vodstva firme je slavna manekenka zares pravšnja za ohlajanje petdesetih milijonov gorečih moških navijačev, ki nepremično strmijo v televizijske ekrane in razgreti spremljajo razplet prvenstva v ameriškem nogometu.

Srečanja Super Bowla so nedvomno vrhunec ameriškega športnega življenja, zato v Pepsi Coli ne varčujejo in so pripravljeni za spote, ki bodo vsaj za nekaj trenutkov pritegnili pozornost gledalcev, zapraviti velike vsote. Z angažiranjem Cindy so na-

pravili dobro potezo, kajti zdi se, da je med tistimi redkimi, ki zna moške poglede odvrniti s slovite žoge. Tudi ona se ne pritožuje, kakšen milijonček po vrhu zmeraj prav pride.

CLAUDIA SCHIFFER NA POTI DO SLAVE

Na posnetku je vrhunska manekenka Claudia Schiffer stara leto dni, zvedavo zre v svet in zagotovo ne sluti, kakšna imenitna prihodnost se ji obeta. Claudia, ki jo je v neki diskoteki odkril Michael Levaton, je dobro izkoristila svojo priložnost, ko ji je eden od urednikov revije Elle ponudil, da naj pozira na njegovih straneh. Ko se je revija pojavila v kioskih, so se evropski časopisi začeli puliti za nov lep obraz. In tako je še vedno, le da se sedaj pojavlja na naslovnih straneh po vsem svetu. Majhna deklica iz nekega nemškega podeželskega mesteca je danes ena največjih zvezd.

OBLIKOVALEC BOB MACKIE USODNA ZVEZA Z MAFIJO

V sedemdesetih letih je bil oblikovalec Bob Mackie na vrhuncu svoje slave, delal je s številnimi zvezdami, oblačil Carol Burnett, Cher in Barbro Streisand, nato pa je leta 1982 modni guru sklenil zapustiti Hollywood in svoje cesarstvo v želji, da bi še bolj obogatel, prenesel v New York. Delal je račun brez krčmarja.

V začetku preteklega leta je padel v dolgove, skoraj milijon dolarjev je dolgoval mafijski družini Gambino. Moral je zapreti studije v New Yorku, prodati družinsko hišo na Beverly Hillsu in studio v Los Angelesu. Doletela pa ga je še ena tragedija. Nekaj mesecev kasneje je njegov 33-letni sin Robin umrl zaradi aidsa.

S pomočjo Cher in Carol Burnett, ki sta mu posodili sto tisoč dolarjev, je skušal rešiti svojo kariero. V nekem

skladišču se je lotil oblikovanja kostumov za film Gipsy. Ko pa je vlada ugotovila, da je eden od njegovih sovlagateljev družina Gambino, je New York Post z mastnimi črkami zapisal, da je modni kreator imenitne Cher povezan z mafijo. Istrašno je bilo, je rekel Bob, ki je pred kratkim res oblikoval poročno obleko za enega od članov mafijske družine, s čimer je skušal vsaj deloma povrniti velik dolg.

Bob Mackie je kot mlad

fant delal kot vajenec v studiih Paramounta in tam je legendarna kostumografka Edith Head hitro odkrila njegovo nadarjenost. Potlej je oblikoval kostume na številne filme, dobil je šest nagrad Emmy, nominirali so ga za oskarja za kostume v filmih Funny Girl, Lady Sings the Blues in Pennies from Heaven.

Kljub poslovnim težavam in družinski tragediji se je uspel vrniti v Hollywood, kjer je dokončal kostume na Gipsy, delal v predstavi Ruthless, v kratkem pa se bo lotil kostumov za musical The Best Little Whorehouse Goes Public na Broadwayu.

Končno veselja Bobova vrnitev

Pomisli, preden se ljubiš:

s kondomom je varneje!

ZDRAVSTVENI ZAVOD VELENJE

TOMMY LEE JONES

RES JE STAR, JE PA FACA!

Lanskoletni srček filmskega platna, ki ga nihče ni pričakoval, pa je vendarle pribrenčjal med nas, nekoliko priletni Tommy Lee Jones, si je zagotovil ime tudi v tem letu. Nominiral je za nominacijo oskarja. Komu mar, da je izgubil, glavno je, da je poskusil. Ne? Ja.

Tommy Lee Jones je v svojem življenju odigral kar nekaj dobrih in slabih in povprečnih filmskih vlog, od katerih ni bila nobena preveč pretresljiva, dokler ni odresel. Prej se je vedno ukvarjal s snemanjem junakov, ki ali so videti trapasto ali pa na koncu trapasto umrejo. Izjema je morda le film, v katerem igra ostarelega pilota vojaškega lovca.

Tipičen primer zgoraj naštetih bedarij, ki jih je frajer zagrešil, je film Oči Laure Mars (Eyes of Laura Mars). V tistem čudu od zgodbe je edina svetla pikica lepa Fay Donaway. Ona igra fotografirko umetniške fotografije, ki počasi teži na malo ekscentrično in do dobre mere bizarno obliko fotozgodb, zato ni čudno, da začenja občasnno dobivati privide umorov. Ko se izkaže, da ona z očmi morilca vidi resničen umor, potem še enega in po-

tem še veliko naslednjih, ji za spremstvo dodelijo mala zmedenega policajčka... Jonesa, ja. On z neko hipijevsko čupo in modo zvončastih hlač, ki sedaj pristajajo samo še Naomi ali pa Claudii Schiffer, skaklja okoli lepe fotografinje, dokler ni okoli nje že vse živo pobito, pa se izkaže, da ni on naslednja žrtev, pač pa morilec osebno. Tako ga ona med vzdihljaji in solzami in stokanjem ustrelji, ker to tako hoče on in oh in ah in podobno sranje... res pa, da v filmu pride do zelo izvirne 'kissing scene'.

Tudi Black Moon ni bil ravno mišljen kot hit leta, četudi ni bil popoln strel v prazno. Tomček Jones se pojavi ob lepi Lindi Hamilton (Terminator I. in II.). Black Moon (Črni mesec) je v osnovi avto, grajen po principu avta prihodnosti, toda prototip malomeščanskega prevaranta ne zanima nič bolj, kot ga

zanimajo, kako bi najhitreje dobil nazaj material, ki ga je skrtil v avto in zaradi katerega je od strani mnogih barab dobil buške. Najbližja pot mu

je avtomehanik v minikrilu v podobi Linde, ki se ji je šef zameril. Taki in podobni filmi so bili pravi greh za nekoga, ki, kot trdijo zadnje intervjujske informacije, poleg Shakespeara in T. S. Eliota najraje bere - Biblijo. Tommy Lee Jones se ima tudi za neke vrste kavboja, poleg tega pa je tudi srečno poročen in ima dva otroka. Na temo kavbojev je tudi posnel film in sicer o ranču, ki mu je usojeno, da postane vojno zavetišče, bla bla bla.

Tista prava stvar, res tista, ki se jo je splačalo snemati, je bila eden hitov leta - Under Siege (Oblegani). Tommy Lee je sicer baraba, generalni 'bad-guy', toda to je samo plus. Druga možnost je tako ali tako samo še, da igra policajca, kar pa je v tem filmu, vojaški akciji, tehnično popolnoma nemogoče. Stephen Segal, srček s trapastim švedskim naglasom, je kuhar s preteklostjo ma-

rinskega specialca, bojnika, mojster za eksplozive (primer za to je mikrovalovna, ki jo raznese, ko vanjo nalije glicerina ali nekaj podobnega). Z njim ob strani se po veliki ugrabljeni letalonosilki Missuri s par atomskimi bombami na krovu, ki so jo zasegli tipi kot Tommy, sprehaja in strelja ljudi naokoli tudi luškana mala Erika Eleniak, ki je pred nedavnim iz Baywatcha s Haselhoffom preselila v poziranje za Playboy. Jones v filmu kljub popolnemu načrtu za napad ne zmaga v dvoboju s švedskim kuharjem.

Še boljši je bil Begunec! Jap, Tomček Jones se je končno izkazal. (Po tridesetih letih bi bil že čas!) The Fugitive je predstavil tako njega kot lepo in nadarjeno 'sestro' Selo Ward, ki pa na žalost odigra po principu d. o. a. (Dead On Arrival... Mrtev ob prihodu). Tu je Tomček Jones sicer policaj, toda sam sebe imenuje namestnik šerifa... Gerard. On in njegova klapa lovijo pobeglega doktorja, ki naj bi fental ženo, je pa prvi, ki pogrunta, da je nekaj narobe v zvezi s tem umorom, čeprav ga lovi do zadnje minute. Tu je zdaj prvič, da se ne zapleta s kakimi frkljami ali psihopatkami in da sorazmerno dobro videti. Navkljub Fordu.

Njegov najljubši režiser je Oliver Stone, in če ne iz drugega razloga zaradi skupnega filma, ki bi po vsej logiki moral zadeti oskarja. Tretji del trilogije o Vietnamu po obeh filmih (eden je Rojen 4. julija s Tomom Cruisom... v invalidskem vozičku), v katerem pa se zgodba posveti Vietnamcem in pripoveduje o usodi Vietnamke, ki preživi vojno, čeprav po mučnih zapletih, v katerih se znajde z ameriškim vojakom, s katerim se pozneje tudi poroči. Toda tedaj, ko se ona drži pokonci, se njemu začne malo ficljati. Vsekakor vloga vredna prekletega oskarja, čeprav je izpadel tudi iz nominacij. Vsaj tako pravijo. No, ampak sodeč po tem, kako napreduje, ima enega oskarja prihodnosti tako rekoč v roki. Mick

MOŠKI LJUBIJO PLAVOLASKE

Trideset let je že minilo od takrat, ko so posneli film Moški imajo raje plavolaske, njegovo sporočilo pa je še danes enako živo - svetli lasje so res nekaj posebnega. Ko se je pred nekaj leti Paula Yates odločila, da ne bo več imela svetlih las, je bila zgrožena nad posledicami, podobno izkušnjo ima za seboj Madonna. S temnimi lasmi še zdaleč ni bila tako prepričljiva, zato se je hitro spet prebarvala.

To ni nič novega. Najboljši odločitvi Jean Harlow in Mae West sta bili, ko sta postali svetlolaski. Tudi Norma Jean Baker si je morala pobarvati lase, da je postala Marilyn Monroe.

Po mnenju modne frizerke Mary Spillane so svetli lasje najboljšo jamstvo, da bodo žensko opazili, po moškem prepričanju so svetlolaske bolj vznemirljive in privlačne. No, ampak sodeč po tem, kako napreduje, ima enega oskarja prihodnosti tako rekoč v roki. Mick

bro vodita svoje posle. Zato vse več igralk, ki se odločajo za svetle lase, zelo pazorno izbira manj vpadljive otenke. V dvorani polni ljudi bodo največ pogledov deležne plavolaske, vendar je danes najbolj priljubljena nežna svetla barva. Tudi rjapa tudi nekoliko neresne. Kim Basinger in Goldie Hawn sta najboljši, kadar igrata precej nenavadne ženske, ki potrebujejo podporo močnih mož, čeprav v resnici obe v zasebnem življenju do-

LONI ODRLA MOŽA

Burt Reynolds, 57-letni filmski igralec, ki se v zadnjem času ne ponaša s prav posebnimi filmskimi dosežki, bo moral svoji bivši soprogi Loni Andersen plačati od pet

do deset milijonov dolarjev do deset milijonov dolarjev preživnine. Po petih letih skupnega življenja sta se razšla in v finančnem smislu je Burt potegnil krajši konec. Za nameček mora najmanj

pol milijona dolarjev odšteti odvetnikom, med katerimi je tudi Geoff Brown, ki je v času sodnih postopkov postal Loniin neločljivi prijatelj.

Ko je sodnik razglasil, da sta bivša zakonca dosegla gentlemenski sporazum, je Burt ponorel. Iza žensko, ki ima več čevljev kot Imelda Staunton, je to ogromno denarja, je izjavil. Njun zakon je propadel, ko je Burt Re-

ynolds priznal, da je imel dveletno razmerje s 53-letno natakario Pam Seals.

Ostareli zvezdnik pričakuje, da si bo vsaj del denarja za ločitveni sodni postopek povrnil, če napiše knjigo o svojem življenju. Njegov agent Dan Stone je dejal, kamaj tudi Burt Reynolds mar-sikaj preživel in je prav, da se medalje.

MARISA TOMEI

NA DOBRI POTI

Vloga v filmu Moj sorodnik Vinny je Marisi Tomei prinesla oskarja in ji zagotovila filmski uspeh. Tudi v letošnjem letu je posnela dva filma, ki bi morala biti finančni uspešnici. Film Paper je prav soliden, film Just in Time pa

bi lahko postal nova verzija Sanj iz Seatta. S temi filmi bi se po mnenju nekaterih producentov lahko bliskovito zavihtela navzgor, kot se je to zgodilo Juliji Roberts s filmom Lepa ženska.

NOVI VODITELJ

Ingo Schmolli, triindvajsetletni dvometra iz Bonna, je nov zvezdnik med voditelji MTVja. Avdicijo je opravil zlahka, predvsem pa je na poskusnem snemanju presenetil z odlično angleščino in seveda sproščenostjo. Predlagali so mu, da sprejme službo in fant je v enem dnevu pripravil kovčke in se iz Bonna preselil v London. Na ekranu je vse pogosteje, zato se mnogi sprašujejo, ali je ogrozil priljubljen Pip Dann. Voditeljica je na počitnicah, odgovarja Ingo, ki pa bo kljub temu tudi po njeni vrnitvi ostal na MTVju.

HARRISON FORD

HOLLYWOODSKI IZOBČENEC PO LASTNI VOLJI

Filmi Harrisona Forda so uspešnice za občinstvo in zlata jama za investitorje, ki so jim do sedaj prinesli v žep približno milijardo dolarjev. Enainpetdesetletni igralec je ob uspehu in slavi venomer skušal ločevati zasebno življenje od poklicnega.

Harrison Ford je bil nominiran za nagrado oskar v filmu »Priča«; glavne vloge je igral v šestih izjemno uspešnih filmih (Indiana Jones, Vojna zvezd, Imperij vrača udarec, Delovno dekle, Ameriški grafiti itd.). V njegovem najnovejšem filmu »Begunec« je ponovno dobro odigral, tokrat vlogo doktorja, ki ga po krivem obsodijo za umor njegove soproge. Kot v svojih ostalih filmih, se tudi v tem ni ustrašil akcijskih, nevarnih prizorov, ki jih je sam spretno odigral — seveda so mu pred tem ponujali kaskaderje.

»Moja edina ambicija je biti igralec in v tem želim biti čim bolj prepričljiv. Spoštujem kaskaderje, in vendar, da bi povsem razumel psihologijo lika, se moram v nevarnih scenah potruditi sam. Na začetku sem se bal, a potem sem premagal strahove.«

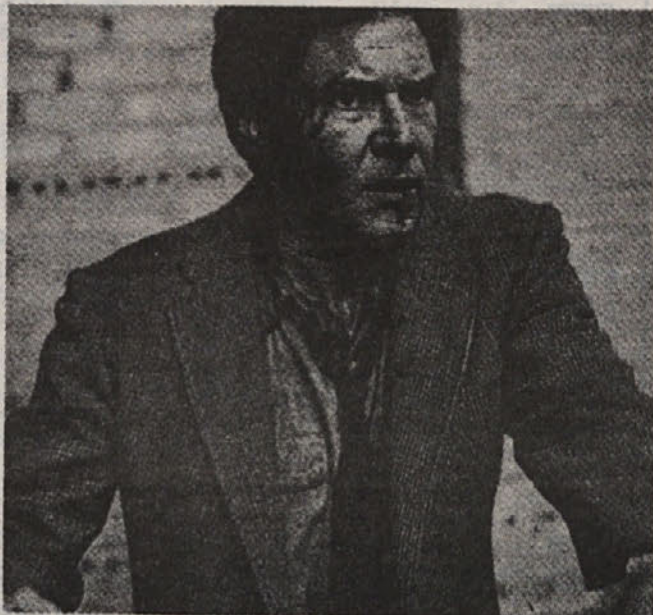
Ne navadno, da je Fordu uspelo ohraniti zasebno življenje pred očmi javnosti, saj je igral v filmih, ki so občinstvo navduševali.

»Opisujejo me kot superzvezdnika — ob tem občutim kar nekakšen strah. Najbolj pa me moti, ko poudarjajo razlike med menoj in drugimi ljudmi. Nenehno delam, ker rad delam in zelo bi me osrečilo, če bi ljudi zanimalo moje vloge, ne pa moje osebno življenje,« pojasnjuje Harrison Ford.

Njegove oboževalce, še posebno ženske del občinstva, zelo zanima ravno zasebna plat njegovega življenja.

Rodil se je v Chicagu, ime dobil po svojem dedku, ki je delal kot taksist v Brooklynu; njegov oče je bil irski katolik, mati ruska židinja. V Chicagu je obiskoval osnovno in srednjo šolo, potem pa šolanje nadaljeval na Ripon Collegu, kjer je študiral angleščino in filozofijo. Začetki igralske poti so bili amaterski, igral je v šolskih gledaliških predstavah. Iz šole so ga izključili tri dni pred zaključkom zaradi nedostojnega obnašanja. Odločil se je za nov začetek s soprogo Mary, s katero se je poročil v zadnjem letu študija. Vrgla sta kovanec, ali se bosta preselila v New York ali Los Angeles in naključje je izbralo prvo mesto, a kovanec sta vrgla še enkrat in se odpravila v Los Angeles.

Življenje v Kaliforniji ni teklo brez težav. Fordu so naklonili le nekaj sprehodov pred kamero in pogodbo,

V »Beguncu«, kot tudi v ostalih akcijskih filmih, je nevarne prizore odigral sam

Uspeh za uspehom: film »Priča« in nominacija za oskarja

Harrison Ford s triletno ljubljeno Giorgio

vredno 150 dolarjev na teden, kar pa na srečo ni dolgo trajalo. Manjše televizijske vloge so ga kaj hitro povedle do boljših poslov. V tem času je imel že dva sinova in brezposelno soprogo, zato je iskal tudi dodatne vire za službo. Iz knjig se je učil o mizarstvu in za to delo je bil očitno nadarjen, saj si je kmalu ustvaril sloves izvrstnega mizarja na snemanjih. Ob tem pa je dobil tudi svojo prvo večjo vlogo v »Vojni zvezd«, čeprav so ga za glavno vlogo plačali manj kot za mizarstvo delo. Film je doživel priznanje po vsem svetu in Ford je bil naenkrat v položaju, ki mu je dovoljeval izbirati vloge in odrediti tarife.

Kariero v vzponu pa so pričeli rušiti osebni problemi; njegov zakon se je zamajal leta 1979 in z Mary sta se razšla. Danes sta dobra prijatelja, njuna sinova Ben in Willard pa ga obiskujeta na ranču v Wyomingu, kjer živi

z drugo soprogo Melisso Mathison in njuno triletno hčerko Giorio ter šestletnim Malcomom.

Za prvi neupuh v osebnem življenju je krivil kariero in kot kaže, se uči na izkušnjah, saj Melissa in otroka vedno potujejo z njim na snemanja. Njegova soproga je uspešna scenaristka in nedavno tega sta ustanovila producentsko podjetje.

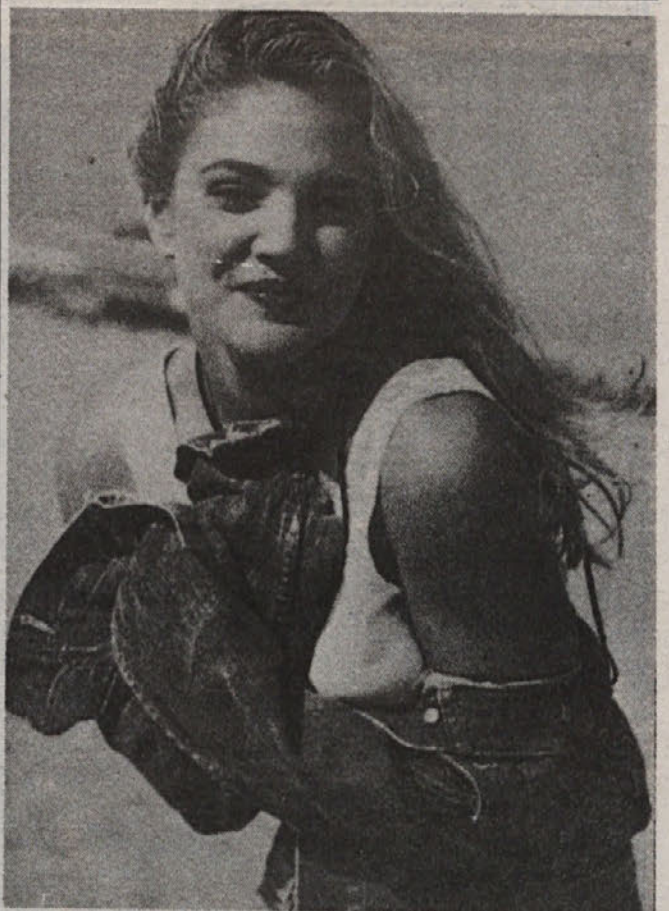
Četudi imata hišo na Beverly Hillsu, najde družina večje zadovoljstvo in mir na ranču: »Ponudila se mi je druga priložnost, ki mi ponovno omogoča, da se posvečam družini in živim v okolju, povsem drugačnem od tistega, ki zaznamuje Hollywood. Na ranču uživam. Slava, zelena ali nezaželena, vedno izziva konflikte.«

Ford ni lažno skromen, res mu hollywoodski blišč ne pomeni dosti. Na zabave odhaja le, kadar mora promovirati film. Še zmeraj se rad ukvarja z mizarstvom in svojima otrokoma gradi lesene igračke, tega mu ni več treba početi za denar.

Pravi, da sta ga zdravega odnosa do slave naučila starša, ki sta vedno poudarjala, da je najpomembnejše v življenju stati čvrsto na trdnih tleh in spoštovati družino. Fordov brat ga ne doživlja kot zvezdnika, tudi dragocehnih daril, ki mu jih multimilijoner lahko podari, ne želi sprejeti. Pred kratkim je razpadel njegov stari kamion in Harrison se je odločil, da mu podari za rojstni dan novega, a dolgo je razmišljal, kako naj to stori, ne da bi brata užalil. Konec koncev, je nekega jutra parkiral kamion z velikim napisom na njegovem dvorišču: Če vam tale kamion, ki je zašel s poti, ni všeč, ga pošljite doktorju Richardu Kimbleju.

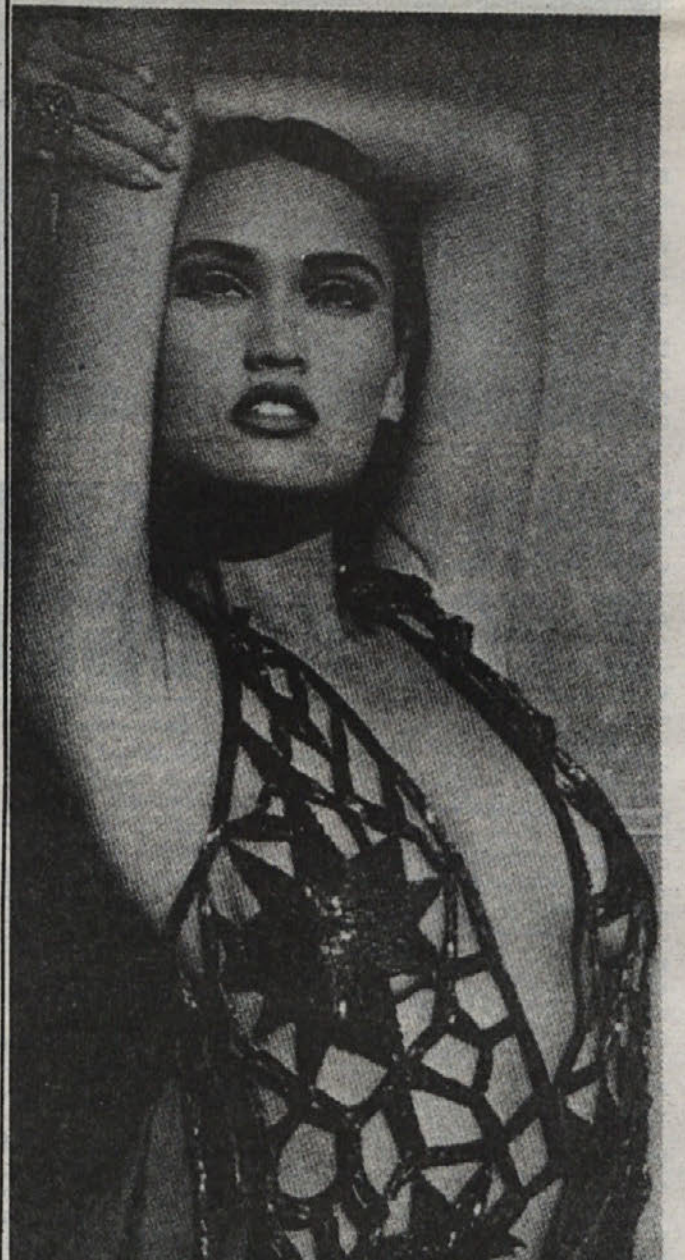
Harrison Ford poudarja, da v zasebnosti ni ne duhovit ne zabaven: »Vse, kar sem naredil, sem naredil iz srca in z veliko truda. Zdi se, da bi enako dobro, kot sem igral, lahko vzgajal kokoši ali pa se preživljal z mizarstvom.«

NOVA BRENDA

Neposlušno Shannen Doherty so izgnali iz »Beverly Hillsa« — to najbrž ni novost. A Brenda v priljubljeni nadaljevalki še vedno nastopa. Zamenjala jo je Drew Barrymore, osemnajstletna ameriška igralka, ki smo jo videli v Spielbergovem filmu »E.T.« Takrat majhna deklica je zrasla in med tem se ji je marsikaj zgodilo. Nekaj časa je bila odvisna od drog, a vrnitev v normalno življenje ji je vendarle uspela. Prvo vlogo po odvajanju od mamil je dobila v nadaljevalki »2000 Malibu Road«.

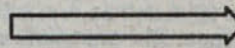
OD MODE DO PETJA

Tia Carrere, šestindvajsetletna manekna in igralka, bo postala tudi pevska. Z naslovnih strani znanih revij Vogue in Harpers Bazar je lepota prispela najprej v filmski svet in nastopila v nadaljevalki »General Hospital«, potem pa zagrnila v filmu »Wayne's World«; sledil je film »Rising Sun«, kjer je igrala s Seanom Conneryjem. V teh dneh pa Tia promovira svoj prvi CD, ki so ga naslovlili »Sanje«. Kariera se zanjo šele začinja.

Marinet
Market Information Net

Trženjsko informacijska mreža daje brezplačne telefonske informacije o izdelkih in storitvah. Pokličite 063/ 441-441. Odslej tudi podatki o prodajnih mestih Nove dobe. 441-441 Mi zbiramo, Vi izberete 441-441

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

OBILNA ZVEZDA Z 200 KILOGRAMI

Filmski svet je res nepredvidljiv, na vrh pridejo ljudje, ki jim zaradi njihove zunanosti domala nihče ne bi prerokoval zvezdnega prahu. In vendar. Nova velika hollywoodska zvezda postaja Darlene Cates. Nova je in dobredno velika, ni pa mlada – 46 – letna Cates tehta okoli dvesto kilogramov in to po tistem, ko je shujšala trideset kil.

»Tehtnica ne določa človekove prihodnosti. Tudi debeli ljudje so lahko produktivni in privlačni, ne sicer za vse, za nekatere pa vendarle,« pravi igralka, ki je zaslovela že kar s prvo vlogo v filmu What's Eating Gilbert Grape?, v katerem je zaigrala mamo Johnnyja Deppa.

Njen mož Bob in trije otroci, Sheri, Mark in Chris, jo spodbujajo in so ponosni nanjo. Mož je navdušen. Darlene je odraščala v majhnem mestu Dumas v Teksasu. S petnajstimi leti se je poročila s 25-letnim marincem

Bobom. V času vietnamske vojne je Bob letel z vojnimi helikopterji in vsakič, ko se je vračal v Vietnam, je Darlene iskala tolažbo v hrani. Zares je pretiravala, imela je težave z žlezami in počasen metabolizem. Hitro se je redila, leta 1986 pa je za namerček še hudo zbolela, dve leti je morala preležati v postelji in pridobila je še dodatnih šestdeset kilogramov.

V tem času je padla v težko depresijo, razmišljala o samomoru. Poiskala je zdravniško pomoč in sklenila spremeniti svoje življenje. Leta 1992 je končala srednjo šolo, nato pa prvič po šestih letih zapustila hišo in nastopila v televizijski oddaji Sally Jessy Raphael, da bi prikazala samoto debeluhov, ki se sramujejo pred drugimi ljudmi. Gledalci so se množično odzvali, pošiljali so ji darila in pisma z izrazi podpore, tako da so jo televizijski čez mesec dni spet povabili v oddajo.

Posneto gradivo za oddajo je videl režiser Lasse Hallstrom in ji takoj namenil vlogo matere v svojem novem filmu. Ko je ugotovil, da zna igrati, jo je precej razširil in ji določil večji pomen. Darlene se zelo rada spominja snemanja v Austinu v Teksasu.

Celotna ekipa na čelu z Johnnyjem Deppom se je zaljubila v njo. Še želi igrati in upa, da bo še uspela shujšati. Nikamor pa ne hiti, pušča času čas. »Konec koncev se mi je vse to zgodilo, ker sem tako debela,« pravi nasmejana Darlene Cates. In uživa v svoji novi slavi, ki je prišla tako nepričakovano in po tolikih letih trpljenja. Nič več se ne sramuje svoje zanjete postave, saj je ugotovila, da ta ni ovira v njenem komuniciranju z ljudmi. Zares toplo jo sprejemajo, v domačem krogu pa z možem in prijetnimi otroki uživa neskaljeno srečo. Kilogrami dol ali gor!

HOROSKOP

Oven 21. 3.–20. 4.

 Pazite, da ne boste razočarani. Po svetu stopate nekoliko naivno, kar ste na lastni koži že nekajkrat občutili in ob tem obstali preseščeni. Zaupajte vase in se manj opirajte na pomoč in podporo drugih. Zdravje vam bo pokazalo zobe, zato ga ne zanemarite. Srečne številke: 2, 6, 9, 19, 23.

Bik 21. 4.–20. 5.

 Poslovni odnosi kot tudi stiki z bližnjo okolico – družinskimi člani in partnerjem – bodo vir napetosti in vzrok marsikakšnega prepira. Seveda le, če boste izzivanjem popustili in nasedli raznim provokacijam. Ohranite mirno kri in se sprostite. Srečne številke: 1, 6, 7, 12, 21.

Dvojčka 21. 5.–21. 6.

 Ne trepetajte pred prihodnostjo, svetla bo le toliko, kolikor boste vanjo verjeli. V nasprotnem primeru se bodo zgrinjali temni oblaki, tako je, zvezdam morate pomagati. V ljubezni bo vladalo zatišje pred odločilnimi dogodki. Dobre volje bo dovolj. Srečne številke: 3, 5, 9, 13, 26.

Rak 22. 6.–22. 7.

 Pred vami so lepi dnevi, v katerih se bodo izpolnile drobne želje z vsemi majhnimi radostmi, s katerimi lahko življenje nepričakovano preseneti. Nastavite dlani in sprejemajte, kar vam bo dano. Energije boste imeli dovolj, investirajte jo. Srečne številke: 4, 7, 8, 14, 25.

Lev 23. 7.–23. 8.

 Na delovnem mestu ste se ukvarjali z mnogimi problemi, ki pa vam le niso uspeli načeti potrpežljivosti, zato se bo klobčič nejasnosti pričel odvijati. Ne dopustite, da bi vas nesramna izzivanja vrgla iz tira, v tem primeru tudi razočaranj ne bo. Srečne številke: 2, 5, 8, 13, 26.

Devica 24. 8.–23. 9.

 Vstopate v nekoliko težavnejše obdobje, v katerem boste morali pokazati borbenost, če bo treba.

Življenje ni vedno prijazno, to ste že doželi, sedaj pa temu primerno reagirajte v situacijah, ki napovedujejo ne ravno rožnate dogodke. Razvedrite se. Srečne številke: 1, 2, 8, 11, 27.

Tehtnica 24. 9.–23. 10.

 Delo vas bo popolnoma prevzelo, tako da bodo vaši najbližji menili, da jih zapostavljate. Veliko moči, energije in časa boste rabili za reševanje nakopičenih težav na poslovnem področju, a ne pozablajte nase in na vse ostale. Drug drugega potrebujemo. Srečne številke: 2, 6, 9, 15, 28.

Škorpion 24. 10.–22. 11.

 Počasi, a vztrajno izstopate iz krize. Neprijetnosti so vas spremljale kar po tekočem traku, a spet in spet jih je krotila vaša optimistična narava. In še nekaj, ljubezen bo zacvetela, še preden bo tukaj prava pomlad. Prevzelo vas bo veselje in volja do življenja. Srečne številke: 3, 4, 8, 11, 27.

Strelec 23. 11.–21. 12.

 S slabo voljo in čemernostjo proč, bi se glasil najprimernejši nasvet. Služba vas spravlja v zamorjenost in zdi se vam, da imate kup dolžnosti, ki jim kljub trudu kaj kmalu ne boste kos. A ni tako, zaupajte v svoje delo, zavzetosti pa vam tako ne manjka. Srečne številke: 1, 8, 9, 18, 21.

Kozorog 22. 12.–20. 1.

 Dojeli boste, da je napočil čas, da uresničite nekatere vaše zamisli, ki jih premlevate že dalj časa. Stopite v akcijo in samozavestno ukrepajte, z zaupanjem v svoje sposobnosti in v to, kar delate. Morda se boste morali ukvarjati z manjšo finančno stisko. Srečne številke: 3, 5, 9, 16, 20.

Vodnar 21. 1.–19. 2.

 Prasketalo bo okoli vas, tako polni boste moči in življenjskega poleta, optimizma in idej. In vendar, ne pretiravajte, sicer boste ravno tako intenzivno občutili preutrujenost in praznino. Ne zapletajte rešitev, ki so enostavne in dovolite času, da izpolni svoje. Srečne številke: 1, 7, 9, 16, 24.

Ribi 20. 2.–20. 3.

 Bodite zbrani in dajte vse od sebe, ko boste morali na delovnem mestu pokazati, kaj pravzaprav znate. Trud in zagnanost se bosta obrestovala. V ljubezni vam dobro kaže, neko presenečenje vas bo prijetno pretreslo. Proslavite in si privoščite malo razkošja. Srečne številke: 2, 6, 9, 11, 25.

Darlene z možem Bobom

Z letno naročnino imate že plačan komercialni oglas velikosti 5 cm v stolpcu.
S plačano naročnino za pol leta ali celo leto pa povrh tega postanete kandidat za pol kilograma čistega zlata.

Spoštovani naročniki!

Časi so takšni, da smo se žal prisiljeni marsičemu odpovedati. Le enemu samemu se ne smemo – informacijam. Časopis Nova doba pa skrbi za pravočasno in resnično informiranje.

Kaj še daje Nova doba?

ENAKO CENO ČASOPISA ZA NAROČNIKE ČEZ VSE LETO Mali oglas zastonj Zanimivosti iz sveta glasbe in svetovne mondene družbe Televizijski program in napovedi za prireditve

Z izpolnjeno in poslano naročilnico postanete član velike družine časopisa Nova doba. Naročnino nakažite na žiro račun Nove dobe pri celjski SDK št. 50700 – 603 – 31455.

NOVA DOBA

NAROČILNICA

Ime ..... priimek .....

naslov .....

naročam časopis-tednik Novo dobo na naslov .....

Na gornji naslov mi pošljite ..... izvodov. (število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

podpis naročnika

Mali oglasi

Pol kilograma čistega zlata

za stare
in nove naročnike tednika
Nova doba

NAGRADA ZA ZVESTOBO

Začetek nove velike nagradne igre
Nova doba obvešča, osvešča in
nagrajuje
Edini pogoj: plačana naročnina

BELI KROMPIR za sajenje, prva množitev, prodam za 35 SIT/kg. Črešnovci, Gosposka 47, tel.: 069/ 70-524, popoldne

R4 GTL, letnik 1987, prevoženih 63 000 km, registriran do maja. Nada Marcen, Ul. Frankolovskih žrtev 1A, Celje, tel.: 063/ 33-054

VEČJI GOSTINSKI LOKAL v obratovanju, s stanovanjsko hišo, na Hotizi prodam. Tel.: 069/ 76-041

VINOGRAD v Dolini pri Lendavi, z večjo počitniško hišo, primerno za stanovanje ali vinotoč, prodam ali zamenjam za podobno na Hrvaškem. Tel.: 069/ 76-041

HIŠO, z 12 ari zemlje, ob glavni cesti v Novi vasi pri Ptujju, prodam. Fanika Legovič, Tel.: 066/ 63-138

GARAŽO, pri gostišču Ojstrica, prodam. Cena 3.000 DEM. Možen tudi najem. Tel.: 063/ 33-341

DOLGODLAKE BELE PSE – sibirske samojede prodam. Tel.: 062/ 702-140

RUSKI TRAKTORJI vseh tipov, kmetijska mehanizacija iz Nemčije – nova in rabljena, najceneje naprodaj. Možnost kredita. Lančič, Žihlava 9, 69244 Videm ob Ščavnici. Tel.: 069/ 68-719

ZELO UGODNO VOZIMO PREMIOG iz Velenja. Vozimo tudi visokokalorični premog. Plačilo možno tudi na čeke. Naročila sprejemamo na tel.: 063/ 775-181 ali 063/ 855-607

TRPITE ZARADI NEPOJASNJENIH STRAHOV – FOBIJ? S pomočjo sodobne ameriške psihoterapevtske metode, brez zdravil in stranskih učinkov, vam to težavo odpravimo že v štirih seansah. Vse informacije med 8. in 10. uro dopoldan, na tel.: 061/ 266-823

NOVA OBLEKA ZA EMPIRE STATE

Za 63. rojstni dan bodo polepšali najznamenitejši nebotičnik na svetu. Prenova Empire State Buildinga bo stala štirideset milijonov dolarjev in bo trajala še najmanj dve leti. Začeli so leta 1990, zadnja velika dela naj bi bila nared letošnjo jesen. V letih 1995 in 1996 bodo zamenjali štiristo velikih oken v nižjih nadstropjih, preverili bodo neprepustnost posameznih predelov pročelja, zamenjali hladilni sistem, v načrtu pa imajo še nekaj drugih manjših posegov.

Nebotičnik so postavili leta 1931 in ga dokončali v dvasetih mesecih. Visok je dobrih 380 metrov (skupaj z anteno blizu 449), v njem je osemsto podjetij s 15.000 zaposlenimi. S svojo notranjo umetniško opremo se uvršča med zgodovinske objekte. Notranje podobe modernizacija ne bo zajela. Namestili bodo le majhno podrobnosti – košare, ki bodo čistilcem oken omogočale, da dvakrat na mesec počistijo 6.500 okenskih stekel.

Doslej so na 6.100 oknih že zamenjali zarjavele železne okvirje in jih nadomestili s širokimi dvojnimi okni z aluminijem. Te je mogoče v celoti razpreti, tako da jih bodo lahko očistili tudi znotraj.

Letos bodo v 80. nadstropju odprli dve konferenčni

dvorani, kupolo v 102. nadstropju bodo v celoti prenovili. Sodobna dvigala bodo obiskovalce v vsega šestdesetih sekundah pripeljala v 86. nadstropje, stara so ga pot potrebovala devetdeset sekund. Povečali bodo sprejemno dvorano in do jeseni v celoti zamenjali del, kjer prodajajo vstopnice.

Prenove znamenitega nebotičnika so se lotili z vizijo, kaj vse bodo obiskovalci potrebovali v naslednji četrtini stoletja. Lani je stavbo obiskalo 2,8 milijona ljudi, leto prej 2,5 milijona obiskovalcev. Pričakujejo, da se bo obisk leta 1995 povzpela na čez tri milijone obiskovalcev.

Letos bodo v 80. nadstropju odprli dve konferenčni

dvorani, kupolo v 102. nadstropju bodo v celoti prenovili. Sodobna dvigala bodo obiskovalce v vsega šestdesetih sekundah pripeljala v 86. nadstropje, stara so ga pot potrebovala devetdeset sekund. Povečali bodo sprejemno dvorano in do jeseni v celoti zamenjali del, kjer prodajajo vstopnice.

Prenove znamenitega nebotičnika so se lotili z vizijo, kaj vse bodo obiskovalci potrebovali v naslednji četrtini stoletja. Lani je stavbo obiskalo 2,8 milijona ljudi, leto prej 2,5 milijona obiskovalcev. Pričakujejo, da se bo obisk leta 1995 povzpela na čez tri milijone obiskovalcev.

BRATISLAVA DUHOVI NA FESTIVALU

Na Slovaškem so se domislili, kako bi še bolj vnovčili svoje mestce Bojnice v zahodnem delu države, kjer stoji znameniti dvorec duhov. Dogovorili so se, da bodo letos aprila tam pripravili prvi mednarodni festival duhov. Privabil naj bi številne poznavalce okulturnih veččin, turiste in seveda duhove z vsega sveta.

Organizatorji so povedali, da hočejo turistično atrakcijo, ki bi ponesla ime njihovega kraja daleč naokoli. Kustos nenavadnega dvorca,

v Bojnica Jan Papco je ozljubila, da se bo festivala udeležila. Po statističnih podatkih mestnega turističnega urada je Bojnice lani obiskalo 300.000 turistov.

REKLAMA d. o. o.

CELJE

Ulica XIV. divizije 6
63000 Celje
telefon: 063/ 26-236, 29-375
telefax: 063/ 29-375

MALI OGLAS ZASTONJ KUPON

MOJ NASLOV: _____

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

SUPER RAČUNALNIKI SIMULIRAJO TOVARNE, REAKTIVNA LETALA, KLIMO FIKTIVNI POSKUSI

Ameriški raziskovalci so s pomočjo računalniških simulacij dokazali... — tako ali podobno se zelo pogosto začne njo obvestila z znanstvenega področja. Novica pa ni odkritje kakšnega novega fenomena ali naravnega zakona, temveč izsledki »računalniškega eksperimenta«. Računalniške simulacije veljajo za filozofe znanosti poleg eksperimenta in teorije kot »tretja duša« empirične znanosti. Po neki študiji ameriške Stanford Research Institute pa so celo »ključna tehnologija« devetdesetih let.

»Znanstveno računanje« na super računalnikih naj bi v kratkem postalo samostojen visokošolski predmet. Prvi za to specializiran institut v Nemčiji so leta 1987 ustanovili v Heidelbergu, disciplino pa bodo z določenim ciljem pospeševali tudi v drugih zveznih državah.

Znanstveno računanje je moderna oblika miselnega eksperimenta; je preračunavanje znanstvene hipoteze ali teorije na konkretnem primeru. Slaven primer za to je odkritje planeta Plutonia: v 19. stoletju so astronomi ugotovili nepravilnosti v Uranovi krožnici, takrat najbolj oddaljenega poznane planeta. »Kaj pa, če obstaja še kakšen bolj oddaljen planet, ki moti Uranovo orbito,« si je mislil Francoz Urbain Leverrier in izpeljal ustrezno izračunavanje. In glej, »napako tirnice« je bilo mogoče razložiti. Prav na tistem mestu, ki ga je predvidel simulacijski račun, je nemški astronom Johann Gottfried Galle odkril nov planet Pluton.

Pionir računalnika John von Neumann je že leta 1946 predvideval, da novi stroji ne bodo znanstvenike le podpirali pri rutinskem računanju, temveč da lahko ti računalniki naredijo tudi uporabne eksperimente. Primer za to so že dolgo znane enačbe za tok plinov in tekočin. Rešiti enačbo, na primer o zračnem toku na površini, zahte-

va ogromne stroške in veliko časa. Prostor moramo razstaviti na mnogo čim manjših kock in za vsako teh kock moramo vedno znova in v čim krajših časovnih presledkih rešiti sistem enačb.

Računska naloga, ki jo lahko rešimo šele z uporabo super računalnika. Eksperiment na računalniku pa ima v primerjavi s tistim v realnosti za raziskovalce očitne prednosti. Tako lahko fizikalne količine enostavno spreminjamo. Enonadstropen, dvonadstropen ali trinadstropen elektronski model tovarne lahko simuliramo, ne da bi pozvali gradbenega delavca. V elektronskem rokovniku lahko preizkušamo različne oblike površin, ne da bi zato morali model vsakič izdelati. Računalnik lahko nadomesti eksperimente, ki so v realnosti nevarni ali sporni — pri tem mislimo na poskuse z živalmi v farmacevtskih raziskavah ali na vojaške atomske poskuse. Astrofiziki lahko poskusno trčijo dve galaksiji in zasledujejo, kaj se bo zgodilo čez milijone let. Računalnik pa dovoljuje celo popolnoma neresnične igre: kakšna bi bila podoba sveta, če bi bila gravitacija le polovična?

Popularnosti računalniških simulacij pa si ne moremo zamišljati brez možnosti vizualizacije, torej spreminjanja golih stolpcev števil v gibljive in negibljive grafi-

ke. Raziskovalci bi bili danes brez vizualnosti zakopani pod goro podatkov. Opazovalni sateliti, merilne naprave, pospeševalniki, štiriindvajset ur na dan pretvarjajo na bilijone bitov v informacije. K tej poplavi podatkov pa pridejo še izsledki računalniških eksperimentov. Če hoče človek te podatke pregledati in interpretirati, mora v gori nepomembnih dogodkov iskati le pomembne.

Brez pomoči grafične predstavitve bi se raziskovalci znašli v težkem položaju in ne bi več vedeli kako naprej. Še posebej pri obdelavi procesov, ki se dogajajo v visoko abstraktnih teoretičnih prostorih. V dobro pripravljene grafike lahko človek brez nadaljnega hkrati zasleduje sedem ali osem velikosti, ki bi ga, če bi bile izražene v obliki suhoparnih števil, preprosto obremenjevale. Pestre grafike imajo zagotovo tudi praktično vrednost, saj so tisto, kar bomo predstavili nevedni javnosti. Kateri finančar v ministrstvu ali v industriji pa že lahko sodi o matematiki, ki tiči za barvnimi računalniškimi simulacijami?

O kvaliteti računanja pa video — animacija nič ne pravi. Obstaja dovolj virov napak: — Ali je model, ki temelji na simulaciji, sploh pravilen? Matematični model je vedno le ena izmed možnosti za poenostavitev resničnosti. — Ali so uporabljeni podatki popolni in zanesljivi? Malo smisla bi imelo pomik za pomikom izvajati obsežen klimatski račun na kilometrski koordinatni mreži, ker v resnici tako gosta klimatska mreža ne obstaja. — In končno, kakšne računske napake se

lahko pojavijo? Računalnik se praviloma ne zmoti, toda zaradi stalnega zaokrožanja števil navzgor ali navzdol, lahko v poteku kompliciranih računov iz majhnih napak zaokrožanj nastanejo velike skupne napake, ki rezultat popolnoma popačijo. Računalniška simulacija brez preverjanja, torej matematične izjave o zanesljivosti modelnega računa, v bistvu ni nič vredna.

Računalniški računi so bolj ali manj groba poenostavitve realnosti. Pestrost resničnosti zreducirajo na nekaj vplivnih velikosti, ki so zanimive za določeno postavljeno vprašanje. Ni pa nujno, da je to slabost, kot ugotavlja profesor fizike Siegfried Grossman iz Marburga: »Ni smiselno posnemati, kar je narava že naredila. Pogledati bi morali samo, kako to ona dela in tako potem je«. Ker pa modeli resničnost poenostavijo, je sporočilnost računskih rezultatov omejena. To ostaja tako, četudi bodo postali računalniki hitrejši, računi bolj komplicirani, slike pestrejšje.

Znanstveno računanje je mlada, interdisciplinarna raziskovalna smer, ki mora svoje mesto med teorijo in eksperimentom šele najti. Ali bo res postala tretja duša, se bo še pokazalo. Nemški matematik Bernhard Booss — Bavnbeek provokativno sprašuje, če bo potem mogoče primerjati računalniške simulacije z eksperimentom in teorijo drugače kot »računalniške animacije Walta Disneya s filmsko umetnico Ingmar Bergman«.

DIE ZEIT, prevedla Nina Mom

STRUPENI ODPADKI POTUJEJO PO EVROPI

Novinarica Katinka Mezei v svojem prispevku za agencijo AFP piše: Illegalna trgovina s strupenimi odpadki, ki predstavlja prevoz in skladiščenje predelanih nevarnih snovi in poteka iz Zahodne v Vzhodno Evropo, je v nenehnem porastu in kakor so pokazale avstrijske preiskave, postaja podobna tihotapljenju mamil.

»S predelav nevarnih odpadkov, ki je praktično brez tveganja, bodo zaslužili milijone dolarjev,« ocenjuje Richard Benda, avtor študije, ki so jo objavili v mesečniku avstrijske policije Die Exekutive. Avtor dodaja, da se tihotapci začnejo spraševati, čemu bi se sploh še ukvarjali s tihotapljenjem mamil, pri katerem morajo toliko tvegati.

Peter — Thomas Ruggenthaler, direktor enega največjih dunajskih podjetij za recikliranje odpadkov, ocenjuje, da je policijski poziv k preplahu povsem upravičen. Nevarne odpadke spreminjajo v komunalne odpadke, nanje nalepijo lažne deklaracije tako, da strupene snovi zaradi pomanjkljivega nadzora izginejo v nezakonitih odlagališčih.

Tiskovni predstavnik ministrstva za okolje priznava, da gre za novo obliko kriminala in da bi se bilo treba z uslu-

benci ministrstva za notranje zadeve, zadolženimi za ca-

rinska vprašanja, v čim krajšem času dogovoriti, kaj bi

napravili na tem področju.

Ministrica za varstvo okolja Maria Rauch — Kallat je povedala, da so bili pred kratkim odkriti kršitelji pravzaprav individualni uvozniki in ne velik organiziran kriminal. Pojasnila je, da so v lanskem letu uvedli na meji stroge carinske kontrole in tudi nadzor v velikih podjetjih, vendar jim za učinkovito delo zmanjkuje ljudi.

Nevarne odpadke najpogosteje vozijo v vzhodne države in v države tretjega sveta, kjer jih na nedovoljen način predelujejo in povzročajo veliko ekološko škodo, poudarja v svoji študiji Richard Benda.

Kot primer je navedel mešanje strupenih odpadkov z blatom. Takšno mešanico potlej v Vzhodni Evropi z velikimi dobički prodajajo kot gnojilo ali gorljivo snov. Drug primer nedovoljene predelave nevarnih odpadkov je vplivanje kisline iz električne baterije v olje, to zažgejo, pri čemer se sproščajo škodljive snovi.

Razloge za razcvet te nove oblike kriminala je iskati v hitrem zaslužku, za prevzem odpadkov tihotapcem ni treba seveda nič plačati, debelo pa jih nagradijo, kadar sprejmejo skrb zanje. Poleg tega zaradi dviga ekološke zavesti

nobena skupnost ni pripravljena na svojem ozemlju sprejeti pošiljk nevarnih snovi, to pa je spet mlin na vodo tihotapcev.

Avtor v študiji poudarja, da se specializirana podjetja za prevoz in nedovoljeno pre-

delavo odpadkov pogosto pojavljajo kot podružnice legalnih podjetij, spričo korupcije v politiki in v medijih lahko izstavljajo lažna potrdila za prevoz in predelavo svojih nevarnih proizvodov, piše Katinka Mezei.

Čabarovice na Češkem — tam je eno najbolj nevarnih odlagališč strupenih odpadkov v Evropi

RAČUNALNIKI TOVARNA VIRUSOV

Iz Rima so sporočili, da so v Italiji odkrili tovarno računalniških virusov, program imenovan VCL — viruses creation laboratory, v katerem bi lahko pripravili pravo epidemijo virusov.

Pomočnik generalnega direktorja italijanskega instituta za informacijsko varstvo bank Fulvio Berghella, ki je ta program odkril, je izjavil, da so več kot poldrugo leto sumili obstoj tega programa in da je že nekaj sto italijanskih podjetij okuženih.

Nekaj kopij VCL so zasledili v Rimu in Milanu. Berghella je povedal, da je proizvodnja virusov s tem programom zelo enostavna, nevarni pa so za vse vrste računalnikov. Na srečo zastavljenega programa za zdaj še niso uspeli uresničiti.

V kratkem bodo v Amsterdamu pripravili mednarodno srečanje lovcev na računalniške viruse, kjer želijo oblikovati strategijo za boj proti tej računalniški grožnji. Poznavalci pravijo, da se je število računalniških virusov od leta 1991 povečalo kar za 500 odstotkov in da jih je tačas v obtoku blizu deset tisoč.

KYLE IN LINDA

NOVA LJUBEZEN

Če ste mislili, da ga v življenju mika le češnjava pita, ste se grdo prevarali. Kyle McLachlan, miren, zadržan igralec, ki je v nanizanki Twin Peaks odigral specialnega agenta Dala Cooperja, hodi s super manekenko Lindo Evangelisti. Samozavestno Kanadčanko, ki se za manj kot 10.000 dolarjev sploh ne dvigne iz postelje, je spoznal na nekem reklamnem snemanju in skupaj sta že celo leto dni.

»Takoj mi je bil všeč. Bil je

sladek, a tedaj sem se pravkar ločila in nisem mislila na novo razmerje. Videla sva se šele po nekaj mesecih,« pravi Linda.

Triintridesetletni igralec, ki je prej hodil z Lauro Dern, igralko znano iz Jurskega parka, ki je bila njegova soigralka v filmu Modri žamet, ne razume, čemu ga imajo za seksualni simbol. Zaslovel je z nanizanko Twin Peaks, pred kratkim pa je posnel ekranizacijo Kafkinoga Procesa.

PRAVILNA REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE ŠT. 3:

Vodoravno: Wagner, abonma, Ryan, spužva, O Neal, Arias, BS, zebra, citre, statika, aspik, Osp, Karrer, WN, Ozim, TS, Abbe, aki, grb, lava, lori, čreda, Abano, praskupnost, ajd, Anna, spora, Ela, Mahne, netopir, Ren, Ildža, naziv, Asti, Nil, arhiv, lavreat, kal, kanja, oljenka.

Do roka je v uredništvo prispelo 330 rešitev, od tega 320 pravilnih. Žreb je dodelil nagrade:

1. nagrada: Darilni paket – darilo Grafike Gracer Celje

Meršol Darinka, Bratovševa ploščad 2, 61113 Ljubljana

2. nagrada: Knjiga Nade Klaić »Zadnji knezi celjski v deželah sv. krone« – darilo Nove dobe

Šumer Franc, Ul. bratov Vošnjakov 5, 63000 Celje

3. nagrada: Četrletna naročnina na časopis Nova doba

Prelec Franc, Razlagova 26, 69000 Murska Sobota

4. nagrada: 1.000,00 tolarjev – darilo Nove dobe

Seles Gregor, Milčinskega 14, 63000 Celje

5. nagrada: 1.000,00 tolarjev – darilo Nove dobe

Hribar Romana, Rjava c. 19, 61260 Ljubljana Polje

NAGRAJENCEM ISKRENO ČESTITAMO!

Nagrajence prosimo, da se javijo uredništvu zaradi dogovora o prevzemu nagrad.

Pri žrebanju bomo upoštevali pravilne rešitve cele križanke, ki bodo v uredništvu najkasneje do četrтка, 3. MARCA 1994 do 12,00 ure. S križanko nam pošljite še čitljivo izpolnjen nagradni kupon št. 4.

Med reševalce, ki bodo pravilno rešili križanko, bo žreb razdelil 5 nagrad, ki jih tokrat prispevajo:

- 1. nagrada: Darilni paket – Grafika Gracer Celje
- 2. nagrada: Gostinske usluge v vrednosti 1.500,00 tolarjev – Merx gostinstvo in turizem Celje
- 3. nagrada: Knjiga Nade Klaić »Zadnji knez celjski v deželah sv. krone« – Nova doba
- 4. nagrada: Četrletna naročnina na časopis Nova doba
- 5. nagrada: 1.000,00 tolarjev – Nova doba

NAGRADNI KUPON ŠT. 4

PRIIMEK IN IME: _____

ULICA: _____

POŠTA, KRAJ: _____

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 4

SALOMONOV UGANKAR				NOVA DOBA	POMEMBNO MESTO V ZDA	PROSTOR IZVEN IGRISČA	VEČJA FRANC. REKA	VJAJČNO STRMOGLAVLJENJE LETALA	SLOV. OBMORSKO LETOVIŠČE	NACE JUNKAR	MESTO NA POLOTOKU KRIMU	TV ZASLON
PREMAZ Z BARVO LAT.-AM. PLES												
NOVA DOBA	OBJAVA V ČASOPISU	ČITANJE	KAMION DANSKI SAHIST (BENT)									
OBLASTEN ČLOVEK										LOJZE ROZMAN NOVO MESTO		
AM. FILM. IGRALEC (CARY)						ARH. NAJDIŠČE SV OD BOMBAJA						
ZELO POČASNA SKLADBA MAŠKARA						MRK	ITAL. JADRANSKO PRISTANIŠČE	ZDRAVILNA RASTLINA KAREL OŠTIR				
										KRVOSKRIVSTVO	NEKDANJI GRŠKI URADNI JEZIK	ANG. FIZIK (FRANCIS WILLIAM)
AVTOR: MARKO BOKALIČ	HRVAŠKI NARODNI PARK	VMESNO OBDOBJE DEL RAČUNALNIKA ZA GRAFIKO					NOSILEC DEDNE ZASNOVE	LETOPIŠ RUSKI LITERAT (ILJA)				
TRQJANSKI KRALJ			MARKOV SODELAVEC (FRIEDRICH)						SLOV. TENORIST (JOSIP)	DEL OBRAZA KOZJA DETELJA		
BALTSKA DRŽAVA			NASELJE NA KOROŠKEM	POSODA ZA ČAJ	RDEČA KRVNIČKA							
REKA V MUENCHNU			ENAKI ČRKI DRŽAVNIK ATATUERK		STADION V BUDIMPEŠTI							
TANTAL		RIBJE JAJCECE ZADNIJK			PESNIK LEINO	NACE SIMONČIČ			KRAJ PRI PODČETRKTU			
SPRAVLJANJE HLODOV DO POTI						ČRNA KAMNINA NEKD. MALEZ. SAHIST			LETNI ČAS ZORMAN IVO		SUŠILNIK ZA LASE	PEVKA PRODNIK
TIROLSKA REKA		KRŠČ. BOG PRI INDIJANCIH HENRIK IBSEN					NAPOVED. KOROŠEC IGOR OZIM			ŽELEZO CARL YOUNG		
SLOVENSKI SLIKAR (JOZE)			VELIKO FINSKO JEZERO						SRBEČE KOŽNO VNJETJE			
PREGNANSTVO			AFRIŠKI VELETOK IN DRŽAVA						PLETENA KOŠARA			

PRED KRATKIM JE SKB BANKA ODPRLA V CELJU PRENOVLJENE POSLOVNE PROSTORE – OKOLJE ZA DOBRO POČUTJE KOMITENTOV IN DOBRO KOMUNIKACIJO Z OBISKOVALCI – OB KREDITNEM ODDELKU KMALU TUDI ZA KLADNICA ZA HRAMBO DENARJA IN DRAGOCENOSTI – MLADA SLOVENSKA BANKA IMA DO SLEJ ŽE ŠTIRIDESET FILIAL PO DRŽAVI

SKB BANKA PLETE MREŽO

